

*Dér a mezőt immár megeste,
Hull a levél, hervad a virág,
Rövid a nap, hosszú az este,
A szobába' van most jó világ.*

GYULAI PÁL

Békés, Boldog Ünnepeket kívánunk minden Kedves Olvasónknak!

NAGYCSALÁDOSOK ORSZÁGOS EGYESÜLETE

Tartalomjegyzék

Vezető testületeink munkájából	
Vezető testületeink munkájából	3
Érdekvédelem	
Hátralék és az energia-megtakarítás	4
Kismama bérlet	5
Az Országgyűlés eltörölte az 5 órás szabályt!	5
Családjainkért Alapítvány	
Esélyt a képességeknek	6
Helyi szervezeteink életéből	
Találkozás a Köztársasági Elnökkel	7
Vezetőképzés Dunaszentgyörgyön	8
Járóka Livia köszöntője	9
Mogyoród	9
2008. Zuglói Nyári Táborok I.	10
Ifjúsági Tagozat	
Rendhagyó konferencia-beszámoló	11
Házasságápolás	
„Tedd könnyűvé nekem ezt a nehéz hűséget”	11
Beszélgések	
A lendület magával ragad	13
Életünk	
Rendelés a játszótéren	14
A fontos ember	15
„Nemadom fel”	15
A pénzügyi válságról a nagycsaládosoknak	16
A szolidaritás ideje	17
Jövönk a tét	18
Gyermekkuckó	
Rejtvény kisebbeknek, nagyobbaknak	20
Tudástár	
A reneszánsz éve	21
Kedvezmények	
Kedvezmények	23

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.

A NOE Levelekben szereplő kedvezményes ajánlatok kizárólag NOE-tagokra vonatkoznak.

Az újságban megjelenő hirdetések kereskedelmi jellegűnek minősülnek.

A hirdetések tartalmáért felelősséget nem vállalunk!

Felelős szerkesztő:

Dr. Szabó Endre elnök

Főszerkesztő:

Márki László

Grafika:

Csurgó Erzsébet

Tipográfia:

Brill Stúdió

Kiadja a NAGYCSALÁDOSOK ORSZÁGOS
EGYESÜLETE

Felelős kiadó:

Török Ádám főtítkár

☒ 1056 Budapest, Március 15. tér 8.

Telefon/fax: 317-4909, 317-4563, 266-7771

NKÖM nyilvt. szám: 2.2/6811/2000

ISSN 1788-9103

Honlap: www.noe.hu

E-mail: noe@noe.hu

Félfogadás: szerda 10–16, péntek: 10–13.30

Ebédpszünet: 12.00–12.30

A NOE számlaszáma: 11705008-20109369,
adószáma: 19024471-1-41

A „Családjainkért” Alapítvány
számlaszáma: 11705008-20427799,
adószáma: 18011971-1-41

Mindkét számlát a Budapest V. kerületi OTP vezeti.

A Nagycsaládosok Országos Egyesülete
kiemelten közhasznú,
a Családjainkért Alapítvány pedig közhasznú.
Nyomda: Széchenyi Nyomda, Győr

Kedves Tagtársaink!

A NOE Titkárság december 19. és január 5. között ZÁRVA TART.

Egyed Éva, titkárságvezető

Kedves Tagtársak!

2009-re a szokásosnál is nehezebb anyagi helyzet várható a NOE-ban. Működőképességünk zökkenőmentességének fenntartásához kérjük, aki csak teheti, minél hamarabb, lehetőleg **még január előtt fizesse be a 2009-es évi tagdíját.**

Kérjük továbbá mindazokat a tagjainkat (egyéni tagjainkat és tag-egyesületeinket), akiknek anyagi helyzetét ez nem rengeti meg, hogy **az előírt tagdíjon kívül** akárcsak szerény **pénzbeli adományt** is küldjenek a NOE számlájára. Aki ezt kéri, annak az adókedvezmény érvényesítéséhez a többlet befizetésről igazolást küldünk, ez esetben viszont az adományt elkülönítve, adomány megjelöléssel kérjük küldeni.

Megértészetekben bízunk a Titkárság minden dolgozója, az összes régiótítkár, a főtítkár és az egész elnökség.

Vezető testületeink munkájából

Az Alkotmánybíróság (AB) november 3-án megsemmisítette azt az országgyűlési határozatot, amely országos népszavazást rendelt el a több biztosítás egészségbiztosítási rendszerrel összefüggésben. November 4-én a NOE elnöke részt vett a LIGA Szakszervezetek által e témában rendezett sajtótájékoztatón. A résztvevők tudomásul veszik ugyan az AB döntését, de sajnálatukat fejezik ki, hiszen ezáltal gyakorlatilag semmibe vették annak a félmillió embernek az akaratát, aki aláírta a kezdeményezést.

November első szerdáján ülésezett az elnökség, határozat csak egyéni tagsági ügyekben született.

November 15-én választmányi ülés volt. Az ülésen a jelenlévők a következő határozatokat hozták:

– a választmány egyhangúlag, ellenszavazat vagy tartózkodás nélkül visszavonta a 2008. május 17-i ülésen hozott azon határozatát, mely szerint: a NOE rendezvényeire a jelentkezési díj 1.000,- Ft – meghatározott ideig, ezt követően 3.000,- Ft/család.

– a választmány egyhangúlag, ellenszavazat vagy tartózkodás nélkül visszavonta a 2008. május 17-i ülésen az előző ponttal kapcsolatban hozott azon határozatát, mely szerint: Lemondás esetén a NOE-nál maradó jelentkezési díj a rendezvény támogatására kerül felhasználásra.

Ifkó M. Judit

PANNÓNIA PANZIÓ 2009. ÉVI KIAJÁNLÁSA

A panzió 4 db 2 ágyas, 3 db 4 ágyas szobából áll.
(Tovább bővíthető 24 fő befogadásig.)

Minden szobához fürdőszoba tartozik, a szobák fűthetők.

Továbbá ide tartozik még egy teljesen felszerelt teakonyha és egy 40 fő befogadására alkalmas ebédlő (konferencia terem).

A konyha alkalmas arra, hogy a vendégek, családok önellátóak legyenek.

Áraink:

01.01.–06.30 és 09.01.–12.31 között 2.000 Ft/fő/éjszaka

07.01.–08.31. (főszezon) 2.200 Ft/fő/éjszaka

fűtési idényben 300 Ft/fő/nap fűtési díjat számolunk fel.

A 18–70 év közötti vendégeknek 300 Ft/fő/nap

idegenforgalmi adót kell fizetni. Reggeli, igény esetén: 500 Ft/fő.

Kedvezmények:

0–4 éves gyerekek szállása ingyenes,

5–12 éves gyerekek 50%-os térítési díjat fizetnek.

Nagycsaládok (legalább 3 kiskorú gyermek) 10% kedvezményt kapnak azon családtagokra, akik egyéb kedvezményre nem jogosultak.

Ifjúsági csoportokat, ha legalább 5 éjszakát eltöltenek nálunk, teljes ellátással (napi 3x étkezés, szállás) 2.500 Ft/fő/nap költségtérítés mellett tudunk fogadni.

A Balaton közelsége (23 km), valamint a Boronka-melléki tájvédelmi körzet kisvasúttal, lovaskocsizás, lovaglás, gyalog- és kerékpártúrázás, mind-mind változatos programokat kínálnak. Igény esetén az utazás, valamint komplett programok szervezését is vállaljuk.

Örömmel, szeretettel várunk minden pihenni, kikapcsolódni vágyó vendéget.

További információ

a 30/9398-127-es telefonon,

illetve a panzió gondnokának (Marton Lászlóné – Magdi)

telefonszámán: 30/239-6863, 70/392-5908 kaphat.

DUNA HOTEL PAKS

Csomagajánlat nagycsaládoknak

2008. 12. 27–2008. 12. 29-ig

Csomagajánlatunk minimum két éjszaka foglalása esetén, a NOE által kiadott igazolvány felmutatásával vehető igénybe. Csak csomagár foglalható.

A csomag tartalma:

Szállás 3 db kétágyas szobában;

Gyermekkedvezmény 16 éves korig;

Grátis uszoda és korcsolyapálya belépő (ez utóbbit az időjárás függvényében áll módunkban biztosítani) a család minden tagja részére egyszeri alkalommal.

Félpanziós ellátás: esténként háromfogásos – nagyobb létszám esetén svédasztalos – vacsora, reggelente pedig bővített kontinentális reggeli.

Előzetes bejelentkezés alapján infra- és finn szauna, illetve szolárium használata 16.00 és 20.00 óra között.

A szobák az érkezés napján 14.00 órától foglalhatóak el, és a távozás napján 14.00 óráig kell elhagyni őket.

Csomagárak:

Kétágyas elhelyezés esetén:

1 család részére – 2 felnőtt és 3 vagy 4 gyermek részére: 49.500,- Ft (2 éj) 5-6 fő
Amennyiben a felnőttekkel kettőnél több gyermek érkezik, a legfiatalabb gyermek vagy gyermekek számára gratísz biztosítjuk a két éjszakát

a Duna Hotelben, a felsorolt szolgáltatásokkal együtt!

Az ár minimum két felnőtt és két gyermek részére szóló szállásfoglalás esetén érvényes!

(Az áfát, az infrakabin és finn szauna, a szolárium, valamint az internet használati díját a szállásköltség tartalmazza.)

További részletek

a www.dunahotelpaks.hu weboldalon találhatóak, vagy szóbeli felvilágosítást

adunk a 75/510-258-as telefonszámon.

A hátralék és az energia-megtakarítás

Az utóbbi hetekben kapott levelek és telefonok közül kiválasztottam két közérdekű témát, melyek egymással is szorosan összefüggnek: ez a hátralék és az energia-megtakarítás.

Hátralék problémája

❖ A jelenlegi gazdasági helyzetben egyre több család kerül díjhátralékba: közművek, önkormányzati lakások lakbérére, különböző banki kölcsönök stb. miatt. Ekkor elindul a szinte visszafordíthatatlan adósság-spirál, és a család elveszítheti az otthonát is, de akár évtizedekre is a végrehajtó ügyfelévé válhat.

❖ A hátralékok halmozódása az *első, határidőre be nem fizetett számlával* kezdődik, különösen ott, ahol a közművek költségei a család bevételének nagy részét felemésztik, és egy-egy költségelem, mint pl. egyes területeken a távfűtés – a más fűtési módokat használókhoz képest – rendkívül magas. A következő hónapban az elmaradás – alacsony jövedelem esetén – nagyon nehéz anyagi helyzetbe hozhatja a családot, aligha tudja pótolni az elmaradt befizetést – és elkezd nőni a hátralék.

A szolgáltatók pedig folyamatosan összegezik az elmaradásokat, először csak felszólítanak, majd bizonyos idő után – kb. 3 hónapi elmaradás – átadják az ügyet először a hátralékkezelőnek, majd a behajtócégnek. A felhalmozott tartozást minden esetben komoly kamatköltségek terhelik, de egyéb fizetési kötelezettségek is keletkeznek. Az elektromos áram, a gáz- és víz-, csatornadíj elmaradása esetén nagyon gyorsan el lehet jutni a szolgáltatás lekapcsolásig – és a visszakapcsolás újabb költséget jelent.

Mit tanácsolunk?

❖ Természetesen, elsősorban a *rendszeres* havi díjfizetést. Azokban az esetekben, amikor váratlan esemény történik – betegség, munkahely elvesztés – már az *első* elmaradásakor fel kell keresni a szolgáltató céget, és néhány hónapra elosztott részletfizetést lehet kérni. Az a tapasztalatunk, hogy ha látják a számla kifizetésére való törekvést, ezt a kímélő lehetőséget általában meg is adják.

❖ Sajnos, kevés önkormányzatnál működik *adósságkezelő szolgálat*. Ahol azonban van, fel kell keresni őket és támogatásukat kérni. A helyi önkormányzatnál – a helyi rendelet és a család jövedelmi viszonyainak függvényében – a közműdíjakra támogatást lehet kérni, a megfelelő igazolások alapján.

❖ Amikor már a végrehajtonál van a hátralék ügye, a folyamat legelején talán még lehetséges – szerencsés esetben – a rendezés, bár ez sajnos már többletköltséggel jár. Ebben az esetben a szolgáltatóval kell megegyezni – jelentős összeg befizetése mellett –, hogy a maradék hátralékokra kölcsön részletfizetési szerződést. Ezzel kevés család tud élni, hiszen éppen azért kerültek hátralékba, mert még a havi számlákat sem tudták kifizetni.

Energia-megtakarítás

A fentiekből következik, hogy a családoknak minden lehetőséget meg kell a ragadniuk arra, hogy az energiafelhasználást csökkentsék. Sajnos, azokban a távfűtéses házakban, ahol nem lehetséges a lakásonkénti elfogyasztott hőenergiát sem mérni, sem szabályozni, a családok teljes mértékben *kiszolgáltatottak*. Sok esetben a felesleges hőenergia az ablakon keresztül távozik – az utcát fűtik, majd kifizetik.

Már korábban ismertettük, hogy vannak pályázatok a távfűtött – főleg a panel – lakások energiamegtakarítására. Amennyiben a jövőben arra kerülne a sor, hogy lehetőségek nyílnak választani a különböző pályázatok közül – nyílászáró csere, külső hőszigetelés, a fűtés szabályozhatóvá tétele stb. –, azt javasoljuk, hogy a *fűtés szabályozhatóságát* válasszátok – főleg az egycsöves, átfolyós rendszereknél –, nemcsak azért, mert ez viszonylag a legkisebb költséggel jár, hanem mert 15-20 % energiamegtakarítást eredményez (ezzel kb. annyi érhető el, mint a többszörösébe kerülő hőszigeteléssel, összesen azonban már akár 30-40 %!).

Mit tehetnek a családok az energiatakarékosság érdekében a közműúrak folyamatos emelkedése mellett?

A villany-, víz- és gázfogyasztás területén *van lehetőség* a takarékoskodásra. Lakásunk ésszerű üzemeltetése, az áram és a folyóvíz *tudatos* használata, valamint szokásaink felülvizsgálata számos megtakarítási lehetőséget kínál.

Ha pl. mosogatáskor folyóvízben már csak öblítünk, higiéniai elvárásaink megőrzése mellett is kisebb lesz a víz- és csatornaszámlánk, távfűtéses mellékvízmérős lakásokban a vízmelegítési díjunk is.

Szeretnénk itt utalni az Energia Klub által 2008-ban kiadott, az Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium által támogatott „LAKCIMKE - *Hogyan növelhetjük otthonunk értékét?*” című kiadványra, mely összegyűjtött olyan praktikus és egyszerű lépéseket, ötleteket, amelyek révén a háztartások energiafogyasztása csökkenthető. A füzet elérhető és le is tölthető a www.lakcimke.hu alatt, javasoljuk, hogy töltsétek le és olvassátok el. Bármely kis megtakarítás számít a háztartásnak.

Néhány hasznos információ és javaslat a füzetből:

❖ Egy átlagos háztartásban a felhasznált összes energia csaknem *75%-át* fűtésre fordítjuk, közben az évnek legfeljebb a felében fűtünk. Ezért itt minden megtakarításnak jelentősége van.

❖ Egy magyar háztartás kb. *háromszor* annyi energiát használ fel egy ugyanakkora lakás fűtésére, mint pl. egy osztrák.

❖ Ahol mérni lehet a lakások energiafogyasztását, a fűtőtestekre *bőfokszabályozót* célszerű felszereltetni.

❖ A fűtőtest mögé célszerű *szivacsos alumíniumfóliából* álló ún. hőtükröt helyezni, amely visszaveri a hőt a helyiségbe.

❖ A fűtés után a melegvíz előállítása fogyasztja a legtöbb energiát. A zuhanyozás *harmadannyi* vizet és hőt igényel, mint a fürdés!

❖ Ha „*kuktában*” főzünk, az energiafelhasználás akár 40 %-a is megtakarítható.

❖ A világításnál megéri jó minőségű, „A” és „B” energia-címkéjű *kompakt fénycsövet* vásárolni, mert 6-8-szor tovább bírja, és *negyedét* fogyasztja, mint egy hagyományos izzó.

❖ Egy rosszul működő, régi és helyenként hóhidas *hűtőszekrény* eszi az áramot. Nem is gondolnánk, milyen kevés idő alatt megtérül, ha energiatakarékos hűtőszekrényt veszünk.

A fentiek csak kiragadott információk és javaslatok a fűzetből, jó szívvel ajánljuk számotokra.

Dombai Mária
építési tanácsadó

Kismama bérlet

Kedves Tagtársaink!

Mindnyájan nagy örömmel fogadtuk a Fővárosi Közgyűlés határozatát, amely szeptember 1-től bevezette az ún. kismama bérletet.

A gyakorlatban több problémával is szembesültek azok, akik meg akarták vásárolni a kedvezményes bérletet. Többek között a bérletpénztárakban dolgozók úgy tájékoztatták a kismamákat, hogy a vásárlás feltétele a bejelentett állandó budapesti lakhely. Érdekvédelmi csoportunk felvette a kapcsolatot a BKV illetékeseivel, akiktől az alább közölt levelet kaptuk.

Jó hír tehát: a kismamabérlet megvásárolható budapesti tartózkodási hellyel rendelkezők számára is!

Ügyszám: 19282/2008

SZOMBATHY MÁRTA

Tárgy: tájékoztatás

Tisztelt Szombathy Márta!

Köszönjük, hogy észrevételével megtisztelte Társaságunkat. Késedelmes válaszukért szíves elnézését kérjük.

Őszintén sajnáljuk, hogy tagcsaládjaiknak a korábbi tájékoztatástól eltérő gyakorlattal kellett szembesülniük és nem tudták tartózkodási helyük alapján igénybe venni a kisgyerekes bérletkedvezményt. A lakcím és a tartózkodási hely értelmezésével kapcsolatban történt félreértés. Kérjük azonban, vegye figyelembe, hogy a bevezetést megelőzően a kisgyerekes bérlet többféle változatáról egyeztetett Társaságunk és a Főváros; ezek közben fordulhatott elő, hogy a pénztárosok részére készített utasításunk a végleges jogszabálytól eltérően rendelkezett. Természetesen ezt a hibát kijavítottuk, így már budapesti tartózkodási hely alapján is kiállítjuk a kisgyerekes bérletigazolványokat.

Még egyszer elnézésüket kérjük, s bízunk benne, hogy a továbbiakban is tagcsaládjaik megelégedésére szolgálhatunk a kisgyerekes bérlettel.

Köszönjük, hogy időt és energiát fordított arra, hogy írjon nekünk, Társaságunk járművein kellemes utazást kívánunk Önnek.

Budapest, 2008. november 5.

Üdvözlettel:

Szüts Katalin
ügyfélszolgálat-vezető

Az Országgyűlés eltörölte az 5 órás szabályt!

A NOE többéves küzdelme eredménnyel járt! Az Országgyűlés 371 igennel, ellenszavazat és tartózkodás nélkül elfogadta a családok támogatásáról szóló törvény módosítását. A törvényt módosítás szerint, amelyet a NOE javaslatai alapján a szocialisták kezdeményeztek, a bölcsődékben és az óvodákban is megszűnik az eddigi korlátozás, mely szerint a főállású anya gyermeke legfeljebb napi 5 órát tartózkodhatott az

intézményben. A jogszabály megjelent a Magyar Közlöny 154. számában, a korlátozás feloldása 2009. január 1-jétől lép hatályba.

A törvény módosítása tehát megjelent, ez már biztos, de az óvodáktól, bölcsődéktől még egy kis rugalmasságra, türelemre van szükség ahhoz, hogy ott maradhassanak a gyerekek.

Esélyt a képességeknek

A Családjainkért Alapítvány negyedik éve folytatja *Esélyt a képességeknek* programját szociálisan rászoruló, kiemelkedő képességű, szülei és pedagógusaik megítélése szerint nagy fejlődési potenciállal rendelkező gyermekek részére. Az ajánlásoknak alaposan utánajárunk, személyes megismerkedés, környezetanulmány, interjúk után hozzuk meg döntésünket a pályázatokról. Eközben mindenek előtt arra törekszünk, hogy egyetlen kiemelkedő képességű gyermek se essen ki a rostán, akkor se, ha az illető gyermeket egyelőre nincs módunk felvenni az *Esélyt a képességeknek* programba.

Harmadik éve támogatjuk a programba bekerülő általános iskolás korú gyereket. Örömmel tapasztaltuk, hogy a NOE hálózatában tett felhívásunk nyomán többnyire megalapozott ajánlásokat kaptunk. A bekerülési kor 9-11 év, tehát 4-5. osztályos gyermekek előtt nyílhatott meg ez a nagyszerű lehetőség. Nem egyszeri segítségre törekszünk, hanem esetükben 7-9 éves időszakon át. Megalapozott pályázatokat magasabb osztályba járó gyermekeknél is megvizsgálunk.

A támogatott kör szélesítése forrásaink bővülésétől függ. Ezért munkánk másik súlypontja a pénzügyi források bővítése. A támogatásból anyagi okokból kiszorulókat is nyilván tartjuk, és számukra is igyekszünk megszerezni a támogatás forrásait.

Az évnek a kiemelkedő eredménye volt egy Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei, középiskolásoknak szóló pályázat lebonyolítása. Egy, a megyéből elszármazott nyugdíjas orvos és neje nagylelkű felajánlása nyomán jelentős összeg állt rendelkezésre erre a programra. Ennek eredményeként 61 tehetséges, ambiciózus gimnazista vagy szakközépiskolás fiatallal kötöttünk támogatási szerződést pályázat és alapos zsűrizés után. A szerződések aláírására ünnepélyes körülmények között a Budapesti Történeti Múzeum gálán

ajánlatának köszönhetően a Budai Várpalota gótikus termében májusban került sor, számottevő sajtóvisszhang mellett. Ezt a támogatást 2009 júniusáig tudjuk folyósítani. Most azon dolgozunk, hogy érettségiig, illetve a tervezett pályaválasztásig további forrást biztosíthassunk a támogatottak és esetleg más szabolcsi pályázók számára.

Szeptemberben 61 Borsod-Abaúj-Zemplén megyei középiskolát kerestünk meg pályázati kiírásunkkal. A beérkezett pályázatok elbírálása után mintegy 35 fiatallal kötünk támogatási szerződést 2009 januárjától induló folyósítás mellett.

Külön felhívjuk a két megyében működő NOE szervezeteket, hogy a hatókörükben élő, rászoruló családok tehetséges gyermekeinek figyelmét hívják fel erre a pályázati lehetőségre, és iskolájukban keressék meg az ifjúságvédelmi felelőst. A pályázati kiírás a www.eselytakepessegeknek.hu honlapunkról tölthető le. Érdeklődni lehet a 06-70/426-0070-es (e-mailben: szimler.andrea@eselytakepessegeknek.hu) vagy a 06-70/332-3515-es telefonszámon

(e-mailben: nagy.nikolett@eselytakepessegeknek.hu) is.

Az Alapítvány segélyezési ügyeit továbbra is a NOE irodában tartott szerdai és pénteki felfogadási napokon intézzük 10 és 14 óra között, ahol Nagy Nikolett áll az érdeklődők rendelkezésére.

Szeretném megragadni az alkalmat, hogy minden támogatásért, amellyel a Családjainkért Alapítvány munkáját segítették és segítik, köszönetet mondjak a fenti célokért dolgozó csapat és a támogatásokat élvező családok nevében. Hálával gondolunk minden adakozóra.

Dr. Balogh László

a Családjainkért Alapítvány Kuratóriumának elnöke

A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA IDŐSZAKI ÉS AZ ÁLLANDÓ KIÁLLÍTÁSAIT MINDEN HÓNAP HARMADIK SZOMBATJÁN A 26 ÉV ALATTI SZEMÉLYEK, ILLETŐLEG A 18 ÉV ALATTI SZEMÉLYEK KÉT KÍSÉRŐ KÖZELI HOZZÁTARTOZÓVAL INGYENESEN LÁTOGATHATJÁK.

A GALÉRIÁBAN LÁTHATÓ TÁRLATOK:

- ☛ *Középkori és reneszánsz kőtár*
- ☛ *Gótikus Faszobrok és táblaképek*
- ☛ *Későgótikus szárnyasoltárok, faszobrok és táblaképek*
- ☛ *Későreneszánsz és barokk művészet*
- ☛ *XIX. századi festészet, szobrászat és éremművészet*
- ☛ *XX. századi festészet, szobrászat és éremművészet*
- ☛ *Jelenkori művészet*
- ☛ *Időszaki kiállítás*

HASONLÓAN A KÖZLEKEDÉSI MÚZEUMBA MINDEN HÓNAP 1. VASÁRNAPJÁN A CSALÁDOK INGYEN MEHETNEK BE: 26 ÉVEN ALULIAKNAK INGYENES A LÁTOGATÁS, ÉS 18 ÉVEN ALULIAKAT KÍSÉRŐ MAX. 2 FELNŐTTNEK IS.

Találkozás a Köztársasági Elnökkel

– Először is szeretnénk megköszönni, hogy ilyen egyszerű embereket is fogadott Elnök Úr. *Sólyom László mosolyogva, fejét csóválva nézett szét – mondva, itt csupa egyszerű ember van.*

– Hogy van arra ideje, ereje Elnök Úrnak, hogy pár napja még Jordániában tárgyalt, most meg nagycsaládos egyesületi és csoportvezetőkkel tud megbeszélést folytatni?

– *Szakítunk rá időt!*

– Én már találkoztam Elnök Úrral tavaly október 28-án Budapesten a NOE ünnepi közgyűlésén, de akkor nem sikerült azok a fotók, amelyeket Önről szerettem volna készíteni.

– *Miért? – kérdezte.*

– Túl messze ültem akkor Elnök Úrtól!

Ehhez hasonló, közvetlen és szívélyes hangvételű beszélgetéssel kezdődött az a találkozó, amely 2008. október 19-én folyt le Hortobágy-Mátán, azon a megbeszélésen, ahol Magyarország köztársasági elnöke találkozott négy nagycsaládos egyesületi ill. csoportvezetővel. Vasárnap este fél 7-kor kezdődött az a félórás megbeszélés, amelyen két Hajdú-Bihar megyei: Radnainé Filep Ildikó (Debreceni NE) és Hegedűsné Berezki Angéla (Hortobágyi NE) és két Jász-Nagykun-Szolnok megyei nagycsaládos vezető: Rigó Krisztina (Jászfényszarui „Gyermekbarátok” Csoport) és e cikk szerzője, Nagy Ferenc (Mezőtúri NA-TÚR NE) vehetett részt a körülbelül 1600 fős közsgében található Hortobágy Club Hotel egyik termében.

Meglepett mindannyiunkat, hogy a számunkra személyenként kijelölt 7-7 percben mennyire komolyan és részletekbe menően érdeklődött az államfő egyesületeink sorsáról. Érdeklődést mutatott nemcsak szervezeteink múltja, jelene, programjai, hanem a konkrét helyi problémáink, terveink iránt is. Őszinte beszélgetés alakult ki arról az egyesületünkben néhol tapasztalható jelenségről is, hogy egyre kevesebb a fiatal tagsalád, kevés a fiatal utánpótlás akár a tagsaládok, akár a vezetőség tagjai sorában. Örült, amikor fel-

vetődött az ifjúsági tagozat fejlődése, a konkrét tagegyesületi, csoportosikerek.

Megemlítettük, hogy a kormány által beterjesztett költségvetésben nem szerepel a NOE támogatása. Erre ő megnyugtatóan csak annyit mondott, hogy tavaly is hasonlóképpen késve, de megjelentek e tételek.

Nem először hallottuk Elnök Úrtól a cigány emberek egyesületeinkbe való belépésének nehézségeit érintő, értük aggódó felvetéseit. Most helyzetfeltárásról, konkrét esetekről is szó esett ebben a témában.

Nekem személy szerint nagyon tetszett, ahogyan külön-külön nem csak figyelemmel végighallgatott bennünket az elnök, hanem rákérdezett csoportjaink, egyesületeink konkrét problémáira, nehézségeire, függetlenül attól, hogy mekkora a szervezet, és a válaszokat minden sietség nélkül, türelmesen végighallgatta. Hozzátehetem: a fáradság legkisebb jele nélkül. (Pedig akkor már a Hortobágyi Nemzeti Parkban tett látogatás harmadik napjának végén tartott.)

Örömmel fogadta Elnök Úr azt a dokumentumgyűjteményt is (fotókat, újságcikkeket stb.), amelyet a mezőtúri szervezet mutatott meg.

Amint azt a köztársasági elnök úr a találkozó végén elmondta, nagyon jól érezte magát a megbeszélésen (és mi is).

Enyhe élcelődéssel fogalmazott október 20-án az az MTI hír, amelyben említést tettek a köztársasági elnöknek a NOE képviselőivel való találkozásáról, arról hogy túrán vett részt az államfő. (Nemzeti csúcs helyett nemzeti sík: Sólyom a Hortobágyon túrázik 2008. 10. 20. 09:00- MTI) A látogatást érdeklődéssel követte a sajtó is. Több fotós és tudósító mellett a HIR TV is tudósított: a következő napokon híradójában mutatott be mozzanatokot a találkozó kezdetéről.

Mi azt tapasztaltuk e találkozáson is és az azt követő fogadásra is, melyre szintén meghívást kaptunk: nemcsak találkozott a térség országgyűlési képviselőivel, a megyei közgyűlés vezető tisztségviselőivel, történelmi egyházak vezetőivel, civil szervezetek vezetőivel, hanem szinte mindannyiukkal folytatott hosszabb-rövidebb megbeszélést. Mint ahogy eddig is tapasztaltuk, Elnök Úr számára fontosak az ország legkisebb ügyei is, és ez megnyilvánul megnyilatkozásaiban, kiállásaiban. Mi, NOE-sok pedig külön megtiszteltetésként élhetjük meg, hogy megkülönböztetett érdeklődéssel és figyelemmel kíséri az ország első embere a NOE útját.

Nem láttuk egy pillanatra sem pihenni, hanem a szó nem értelmében szolgálta az embereket. Ezen az estén tudtuk meg azt a nem csak a NOE számára fontos hírt is, hogy államfőnknek már 11 unokája van. Frissítésre szorulnak tehát azon internetes honlapok is, ahol az életrajzában 9 unokát említenek.

A fogadás nagyon jó alkalmul szolgált arra is, hogy mi négyen jobban megismerkedjünk egymással is. Kicsérélhettük ötleteinket, tapasztalatainkat. A szervezeteinkben tapasztalt buktatók mellett részletesen megbeszéltük azokat a programokat, rendezvényeket, amelyek az adott helységben már sikerrel megindultak.

Személyes élményeim között az egyik legértékesebb az volt, amikor a találkozó előtt és után szabadon fotózhattam az elnök urat (amikor a sajtó már nem vehetett részt az eseményen). Természetesen mindez a Protokoll Főosztály előzetes egyeztetését követően és Elnök Úr beleegyezésével történt. E képek közül néhányat (természetesen személyes hozzájárulás után) szeretnék lehetőség szerint egy kiállításon bemutatni több más, őszi találkozón vagy közgyűlésen készített képpel együtt.

Talán mondhatom így a többiek nevében is: bíztatjuk minden további találkozót résztvevőjét, hogy amint tapasztaltuk, és ahogy az államfő a beszélgetés kezdetén is hangsúlyozta, ő a nyílt, őszinte hangvételű megbeszélések híve. Az egyesület iránti megbecsülés valódi jele, hogy a NOE vezetői, helyi szervezetei rendszeresen lehetőséget kapnak a köztársasági elnökkel való párbeszédre.

Köszönet Elnök Úrnak és a NOE vezetőinek is a találkozás lehetőségéért.

Nagy Ferenc

a Mezőtúri NA-TÚR NE elnöke

A találkozóhoz ...

Jól gondoltuk: a köztársasági elnök úr „képben van” a nagycsaládos egyesületek tevékenységét illetően. Azt hiszem, jó néhány tagtársunknál jobban ismeri alapszabályunkat és a NOE hármasszabályát is... Amit csak reméltünk: kötetlen, baráti beszélgetés zajlott. Nagyon közvetlen, mosolygós! (a csatolt kép is megerősíti) EMBER!

Hogy milyen kiváltságos volt négyőnk helyzete, azt még jobban érzékeltük a beszélgetést követően a fogadáson (melyre szintén volt meghívónk). A megye prominens személyeivel már csak néhány percet beszélgettünk, minket pedig előtte külön fogadott.

Jó volt találkozunk egymással is: korábban nem ismert egyesületek elnökeivel. Érdekes volt a kis és nagy egyesületek problémáját egymás mellett hallgatni. Jó lenne gyakrabban, a magunk NOE-s berkeiben is így megnyílni, hallani egymás gondját, terveit, és esetleg segíteni, ha mi ezekkel már találkoztunk, és van rá „receptünk”.

Radnainé Filep Ildikó

(Debrecen)

Vezetőképzés Dunaszentgyörgyön

Októberben Dunaszentgyörgyön került sor a nagycsaládos egyesületek Al-dunai régiójának vezetői továbbképzésére. Egy szombati napon szakmai továbbképzésre készültünk, kis szorongással vegyes hangulatban indultunk el, mivel új csapattagként teljesen ismeretlen emberekkel kell a napot eltöltenünk.

Hamar szembesültünk a ténnyel, hogy TÉVEDTÜNK! A bemutatkozások után a hangulat oldására igazán célravezető és vidám játéknak voltunk részesei. Nem csak játszottunk és jól éreztük magunkat, hanem megismertük a résztvevőket. A játék során szembesültünk azzal, hogy bár az ország más és más településein élünk, problémáink és tulajdonságaink nagyon hasonlóak. A rövid kikapcsolódást nyújtó játék után a résztvevő egyesületek közül megismerhettük a házigazda Dunaszentgyörgy, Tolna, Kalocsa, Pécs és Ercsi egyesületeinek munkáját, szokásait és a jövőre vonatkozó terveit. Minden településen hasonló lelkesedéssel vetik bele magukat a csapatok az elvégzendő „munkába” (amit természetesen nem munkának tekintünk). A problémák hasonlóságát vehettük észre az önkormányzatokkal való kapcsolattartás terén is, és átadtuk egymásnak bevált tapasztalatainkat, hogy lehet ezt az akadályt elhárítani. Tudatosult bennünk,

hogy egyre nagyobb szükség van a pályázatok által nyújtott anyagi függetlenség megteremtésére, persze ez nem egyszerű feladat.

A délután folyamán Pikó Zsuzsanna az adományszerzés különböző lehetőségeiről és annak formáiról tartott számunkra ismertetőt. Felhívta figyelmünket a kapcsolattartás fontosságára, valamint a meglévő címlistánk szabályos vezetésére. Ötleteket kaptunk, miként kezdjünk neki a nagy feladatnak, melyhez igen nagy tapasztalat és kitartás szükséges. Az elutasítást sosem szabad úgy felfognunk, hogy az a személyünk ellen irányul, bár tegyük hozzá, hogy ezt elég nehéz (kidobnak az ajtón, gyere be az ablakon).

A nap folyamán a kellemes légkörről a dunaszentgyörgyi csapat gondoskodott számunkra, minden igényt kielégítően. Nagyon finom étellel és süteménnyel vártak bennünket. Ezúton is szeretnénk megköszönni minden segítőnek a fáradozását, amit értünk tettek. Lelkesen várjuk a folytatást, amely januárban lesz Pécsen.

az Ercsi Nagycsaládosok Egyesülete nevében

Jakabné Kiss Katalin és Viczkó Róbertné

Plasztikai sebészet. Dr. Jánky György plasztikai sebész rendel: hétfő, csütörtök: 15-19 óra. Vállalom, hogy a legalább egy éve NOE-tag, 3 vagy többgyermekes, érvényes tagsági igazolvánnyal rendelkező szülők – csak 5-12 év közötti –, elálló fülű gyermekét vagy gyermekeit **térítésmentesen** megoperálom, ha igényli és alkalmas a műtetre.

1114 Budapest, Bartók Béla út 1.

☎ 365-8633; 20/934-8778

e-mail: jankydr.plastsurg@t-online.hu

Eladó családi ház Nógrád megyében, Nagyorosziban, egy csendes utcában. A ház 234 nm-es, tetőtér beépítéses, 2 generáció vagy egy nagycsalád részére alkalmas.

3 szoba, 3 félszoba, 2 fürdőszoba, 2 gardrób, 2 nappali, tetőtér-rasz, konyha. Cserépkályha és gázkonvektor fűtésű.

Az udvarban saját kút, kétállású kocsibeálló, fatároló, a kertben gondozott gyümölcsfák, málna és szőlő.

Irányár: 23 MFT.

Érdeklődni: ☎ 06/35-374-159

Járóka Livia köszöntője

Járóka Livia európai parlamenti képviselő részt vett a Soproni Nagycsaládos Egyesület rendezvényén. Ezúton tesszük közre ott elhangzott beszédét.

*Tisztelt Elnök Asszony, Tisztelt Polgármester Úr,
Tisztelt Elnök Úr, Kedves Vendégeink!*

Tisztelettel és szeretettel köszöntöm Önöket Sopronban, nemcsak mint az ország és a régió európai parlamenti képviselője, hanem elsősorban mint soproni NOE-gyereket, hiszen szüleim tizennégy éves korom óta tagjai a Nagycsaládosok Országos Egyesülete soproni csoportjának. Az elmúlt húsz év rengeteg élménye köti családomat és immáron két gyermekemet is a Dr. Árvay Györgyné fűtötte-lelkesítette csapathoz. Az egyetemet követően civil aktivistaként és most európai parlamenti képviselőként, több száz európai civilszervezet munkáját megismerve azt mondhatom, hogy a NOE a sikeres, erős civil érdekérvényesítésen túl birtokolja a különböző társadalmi csoportok közösséggé kovácsolásának elixírjét, és ettől tűnik ki a legtöbb civil kezdeményezés közül.

A NOE-s családokat a nagy család öröme, a jövő generáció felnevelése iránti elkötelezettség és alázat köti össze. Egy ilyen nagy tagszámú szervezet esetében ez országformáló erőt jelent. Ezért rendszeresen törekednünk kell arra, hogy fontos társadalmi kérdések előmenetelében is szerepet vállaljunk. Egyik ilyen jövőbeni feladatunk a legszegényebbek, a legnehezebben helyzetben élő társaink támogatása. Ez alapvető érték: a gyermekjogok érvényesítése mellett nagyon fontos, hogy a mélyszegénységben élők, a többszörösen hátrányos helyzetűek befogadásának példamutató zászlóvivői legyünk. Vannak közöttünk olyan családok, akiket a szegénységen, aluliskolázottságon és fogyatékoságon túl etnikai stigma is sújt. A magyarországi cigányok többsége (akik közül többen, de számarányukhoz mérten nagyon kevesen tagjai a NOE-nak is) a kutatások szerint fekete-afrikai szintű szegénységben él. Bár a szegénységben élő gyermekek kétharmada nem roma, a roma gyermekek között jóval magasabb a mélyszegénységben élők aránya, és a statisztikák szerint pusztán az etnikai hovatartozásuk óriási mértékben megnöveli a nyomor kockázatát. Ugyanakkor a legdinamikusabban növekvő közösségről van szó: mára már minden negyedik iskoláskorú gyermek roma származású, akiknek a szülei sokszor munkanélküliek, feketemunkából, illetve segélyből tengődnek, és tíz évvel rövidebb a várható élettartamuk, mint a többségi társadalomnak. Magyarországon az ál-

talános iskolás romagyerekek több mint 25%-a tanul szegregált osztályokban, míg a túlnyomórészt indokolatlanul speciális iskolákba kényszerített tanulók mintegy 70%-a roma származású. Miközben a többségi populáció az egész kontinensen rohamosan öregszik, a romák részaránya gyorsan nő, és egyes előrejelzések szerint az aktív korú roma népesség aránya 2050-re Magyarországon magasabb lesz, mint a nem romáké. A roma gyermekek minőségi oktatáshoz való hozzáférése és a roma közösségek sikeres gazdasági-társadalmi integrációja ezért Európa és benne Magyarország jövőjének egyik kulcskérdése. Olyan közös tereket kell építenünk, melyekben egymás megismerése legyőzheti az előítéleteket, hiszen csak a roma és nem roma magyarokat összekovácsoló tervek menthetik meg szétfeszített társadalmunkat.

A NOE roma származású tagjaként szeretnék arról is beszélni, hogy vannak olyan tagjaink és vezetőink, akik nem egyértelműen érzik át ezt a felelősséget, azt vallva, hogy a romák csupán a tagsággal járó juttatások miatt lépnek be kö-zénk. Én ezt nem így érzem: a romák éppúgy a közösséghez tartozás igénye miatt válnak tagokká, és úgy vélem, hogy az egyesületnek ezt szem előtt tartva kell ösztönöznie a roma családok belépését, és segíteni őket abban, hogy learathassák a munkahelyszerzés és gyermekeik taníttatásának fárad-ságos gyümölcsseit. Ez nehéz, generációkon átívelő feladat, csakúgy, mint a többségi társadalom hajlandóságának meg-teremtése a romák befogadására.

Az egyesület korábbi elnökével, Dr. Surján Lászlóval, akivel megtiszteltetés együtt dolgoznom, nagyon sokat beszélünk az egyesület múltjáról, jelenéről és jövőjéről: különösen pedig a NOE óhajtott szerepéről Magyarország valódi társadalmi ko-héziójának megteremtésében. Őszintén hiszem, és azt kívá-nom, hogy e tanácskozás ebben az értelemben revitalizáló erejű lehessen, és az egyesület eddig elért eredményeinek ün-neplése mellett új utakat is nyithassunk, és a soron következő feladatok körvonalazására is használjuk ezt a rendezvényt, amelyhez tiszta szívből gratulálok Szabó Endre elnök úrnak és Árvay Györgyné elnök asszonynak. Kérem, bocsássák meg, hogy csak írásban tolmácsolhatom gondolataimat, de Európa egyik vezető gyermekjogi szervezete, a Eurochild éves konferenciáján veszek részt. Engedjék meg, hogy ezúton is támogatásomról biztosítsam Önöket céljaik elérésében az egész magyar delegáció nevében, és ha bármiben a segítsé-ükre lehetek, kérem, forduljanak hozzám bizalommal.

Járóka Livia

európai parlamenti képviselő

Mogyoródon tartotta őszi szemináriumát november 6-8. között a Kárpát-medencei Családszervezetek Szövetsége. A Felvidékről, Vajdaságból, Erdélyből és az anyaországból érkezett küldöttek beszámoltak az elmúlt időszakban végzett tevékenységükről, csapatépítő programokon vettek részt, megbeszéltek a jövő évi programokat és a közös tennivalókat annak érdekében, hogy a régióban élő magyar családokban erősödjön a nemzeti összetartozás tudata.

A találkozó rendkívüli küldöttgyűléssel zárult.

Adorjáni J. Katalin

Életfa Családsegítő Egyesület – Kolozsvár

2008. Zuglói Nyári Táborok I.

A zuglói nagycsaládos csoport 1998-as újraalakulása óta nem volt egyetlen év sem, amikor egyszer vagy kétszer ne táboroztunk volna az ország valamelyik vidékén vagy Erdélyben. Egy idő után a gyalogos túrákat felváltották a biciklis táborok, még nagyobb szabadságot adva ez által a csapatnak. Az idén már vízre is szálltunk: két táborunk közül az egyiket a *Szigetköz*ben, az „Ezer sziget” országában szerveztük.

Július 22-én, kedden reggel 8-kor indultunk vonattal a Keleti pályaudvarról győri átszállással Mosonmagyaróvárra. Onnan kerékpárral tettük meg a 16 km-es utat Dunaszigetig, ahol a kisvesszősi kempingben foglaltunk szállást. Ezen a túrán nem volt velünk kísérő autó, ezért minden csomag- és élelmiszerszállítást biciklivel és az újonnan beszerzett kerékpáros utánfutóval kellett megoldani. A táborhely elfoglalása után ketten bevásárolni mentek, a többiek felverték a sátrakat, kialakították a főző- és étkezőhelyet. A délután a környék felfedezésével, vacsorafőzéssel és fürdéssel telt, habár a Duna vize dermesztően hideg volt.

Szerda reggel az előrejelzéseknek megfelelően sűrű esőre és hidegre ébredtünk. Az egyik család sátra teljesen beázott, azt azonnal le kellett bontani. Egész nap esett, a hőmérséklet pedig egyre csökkent. Tüzet rakni nem lehetett, a magunkkal vitt kis gázpalackon készítettünk egy kis levest, meleg teát és kávét. Melegedni a falusi kocsmába mentünk, ahol TV-n figyeltük az időjárás előrejelzést. Dél körül a kemping gondnoka megkért, hogy bontsuk le a sátrakat, mert 100 km/h sebességű szelet jósolnak, a területen lévő fák életveszélyesek lehetnek. Felajánlotta a kemping területén található szerszámos bődékat éjszakára. Meglehetősen szorosan, de szárazon és melegben töltöttük az éjszakát.

Csütörtök reggelre az eső elállt, de a levegő még mindig hideg volt, minden nedves és saras. Az előző napokban a faházak alá elraktunk száraz fát, így reggel sikerült tüzet gyújtani és meleg reggelit készíteni. Napközben néhányszor újra eleredt az eső, de már nem olyan erősen. Újra felvertük a

sátrakat, amelyek az élénk szélben szerencsésen, gyorsan megszáradtak. Délután a környéken bicikliztünk, aztán megérkeztek a hajók, három kenu és két egyes kajak. A gyerekek már alig várták, hogy kipróbáljuk őket. Este bográcsban főztünk vacsorát, és azzal a reménnyel feküdtünk le, hogy másnap napsütésre ébredünk.

Pénteken az idő valóban javulni kezdett, kisütött a nap, lassan melegedett a levegő, száradt a sár. Reggeli után vízre szálltunk, és lefelé indulva néhány szigetet megkerülve kisebb túrát tettünk. Gyakoroltuk az evezést, a vízre szállást és a kormányzást, közben élveztük a holtágak csendjét, és megfigyelhettük a víz közelében mozgó madarakat. Hazaérve kipróbáltuk a víz fölé függesztett hintákat, és úsztunk a Dunában. Este tüzet raktunk, vacsorát készítettünk, és elkezeredten védekeztünk a támadókedvű, elszánt szünnyogokkal szemben.

Szombaton nagyobb víztúrára a folyóágon felfelé indulunk, több helyen partra szálltunk, megnéztük a gátak mellé épített hallépcsők egyikét, ami a halak természetes mozgását segíti a duzzasztott szakaszokon. Bejártunk néhány nagyon kicsi holtágot, néhol fürödni is lehetett, máshol az élővilágot csodálhattuk meg. Hazafelé a naponta elmaradhatatlan rövid, de heves zápor emlékeztetett arra, hogy vizes táborban vagyunk.

Vasárnap reggeli után indultunk az utolsó evezős túránkra. Több szigetet megkerültünk, és eljutottunk a Nagy-Duna torkolatig, de oda nem eveztünk ki; visszafordultunk, és kisebb ágakon, békés vizeken jutottunk haza. Közben a magunkkal vitt szendvicsekből megebédeltünk, fürödtünk, és rengeteget fotóztunk. Az időjárásra végre semmi panaszunk nem lehetett. Este tábortüzet raktunk, szalonnát sütöttünk, énekeltünk.

A csapat nagy bánatára eljött a *hétfő* reggel, amikor sátrat bontottunk, csomagoltunk, és indultunk Mosonmagyaróvárra a vonathoz. Az utazás a nagy meleg miatt fárasztó volt, de mindenki elégedetten és sok szép élménnyel tért haza.

Lehőcz Mónika, Ruh Borbála (Zuglói Egyesület)

Rendhagyó konferencia-beszámoló

November elején Budapesten tartotta „Partnerség a gyermekkel: a gyermekjólét gyermekjogi megközelítése” című konferenciáját a Eurochild nevű nemzetközi szervezet. A múltkori NOE Levelekben olvashattatok a cardiffi eseményekről – ez a rendezvény több szempontból annak a konferenciának a folytatása volt.

A NOE-t Cardiffban képviselő fiatalok erre az eseményre is meghívást kaptak. A feladatuk az volt, hogy ciprusi, német és walesi társaikkal együtt öt olyan problémakört fogalmazzanak meg, ami foglalkoztatja őket, és amelyek megoldása a felnőttek közreműködése nélkül nem lehetséges. A nemzetközi csapat a következő problémákat vetette fel a szakértőknek

– Hogyan lehet minden gyermeknek egyenlő esélyt biztosítani az oktatásban?

– A politikában miért élveznek a pénzügyi döntések elsoőbbiséget a gyermekek jólétével szemben?

– Mit lehet tenni az iskolai erőszak ellen?

– Mit lehet tenni azért, hogy a gyermekek megismerjék a jogaikat?

– Hogyan lehet integrálni a hátrányos helyzetű gyerekeket a társadalomba?

Itt olvashatjátok két résztvevő rendhagyó élménybeszámolóját:

Ugyanúgy, mint az októberi cardiffi konferencián, mindenki egyenrangú partnerként kezelt, egyáltalán nem éreztetvén a gyerek-szakértő viszonyt. Rengeteg extra program volt, parlament, hotel, éttermi vacsi, olyanok, amiket nem gyakran tapasztalunk meg fiataloként. Furcsa, de felemelő érzés volt látni, hogy ezek az emberek a mi „jobblétünkért” – legyen az fizikai vagy szellemi oldal – tanácskoznak és dolgoznak. Sikertől a külföldi felnőttekkel és gyerekekkel is újra kapcsolatot szerezni. Örülök, hogy a NOE is tagja az Eurochild-nak, és hogy ténylegesen erőfeszítéseket tesz a gyerekek érdekében Magyarországon. A gyerekjog sajnos egyelőre elveszett fogalom itthon. Remélem, hogy idővel köztudatba kerül. Szeretnék a jövőben én is tevékenyen részt venni hasonló rendezvényeken, akár itthon, a NOE-n belül is.

Kovács Péter, Pécs

Hogy miért tetszett nekem a budapesti Eurochild konferencia? Legfőképpen azért, mert a Walesben kötött ismeretségek most barátságokká alakultak át, és emellett persze új emberekkel is lehetőségem adódott megismerkedni, beszélgetni. Érdekes tapasztalatokat gyűjtöttem a konferencia-beszélgetéseken, amiket – úgy érzem – a jövőben tudok majd kamatoztatni. Szép volt, jó volt, csak túl rövid ideig tartott!

Domján Dóra, Szikáncs

HÁZASSÁGÁPOLÁS

„Tedd könnyűvé énnekem ezt a nehéz hűséget”

(József Attila)

Kedves Asszonyok!

Engem úgy neveltek, hogy az asszonynak egyik fő feladata, hogy makulátlan rendet tartson. Gyerekkoromban utáltam, hogy édesanyám mártír arccal igazgatta a szőnyegrojtokat, amikor végigszáguldottunk a nappali szobán, vagy a szép bútorokra mi, gyerekek csak akkor ülhattünk, ha vendégek jöttek hozzánk. Szegények voltunk, vigyáznunk kellett mindenre, amink volt, és szüleimnek a tisztaság és a rendesség méltóságot adott.

Bár nem akartam, zsigereimben vittem a saját családomba a rendmániát. Azt még csak-csak elviselem, ha a gyerekszobában a játékok szét vannak szórva, de ha máshol a lakásban, nagyon zavar. Ha morzsát láttam a padlón, szaladtam a partvisért, sokat törölgettem, állandóan pakoltam. Tudtam, hogy ez nagy teher a családnak, mert a mártír-arc legalább annyira ingerlő, mint ha kiabálok a „kupleráj” miatt. Nagyon akartam, de nem tudtam változni, változtatni. Bár nagyon szeretem anyukámat, nem akartam én is ugyanabba a hibába esni, mint ő. Valamit tennem kellett.

Kértem a férjem segítségét, mondja el, őt mi zavarja a legjobban. Ő jó humorral és kedvesen, bár ironikusan, bemutatót engem, mint „rendes” háziasszonyt, mit hogyan csinállok. Nagyon jókat nevettem magamon. Elkezdtem egy kicsit kívülállóként nézni magam. Megbeszéltük, melyikünk miből tudna engedni, a gyerekekkel közösen is átbeszéltük, kinek milyen feladata van a családban, így kevesebb munka nehezedett rám. Ez sokat segített.

De a hozzáállásomon is változtatnom kellett. Valahol hallottam: tevékenységeinket vizsgáljuk át a szív fényében, hogy valóban a szeretetet szolgálják-e. Bizony sokszor meg kellett állapítanom, hogy nálam nem minden esetben szolgálják a szeretetet. Márpedig leginkább nem a tökéletesség, hanem a szeretetet várják el tőlem. Ezért manapság gyakran felteszem magamnak a kérdést: „Ez most szeretet?” És előfordul, hogy inkább játszom, vagy beszélgetek a gyerekekkel, vagy Uram bocsá', pihenek.

Mostanában egyre többször legyintek, ha ez-az szanaszét hever, az étkezőasztal alja nem morzsamentes, de ha a szomszédasszony épp akkor jön át, kicsit összeszorul a gyomrom...

Vallomás a férjnek

„Bennem vagy,
és benned vagyok.
Mint jobbik énemet
fogadlak magamba
boldogan,
menedékem lettél
és otthonom,
nem vagyok többé bontalan.”

(SIMON ANDRÁS)

Kedves Férjem!

A feleségem sokszor panaszkodott, hogy későn jövök haza a munkából. Magánvállalkozó lettem, hála Istennek sok munkám van, és ha azt akarom, hogy továbbra is így maradjon, nem lazíthatok. Ezért váltig bizonygattam feleségemnek, hogy márpedig nem tudok korábban hazajönni.

Már több mint egy éve a feleségem két hónapra kórházba került, a nagymamák közösen vállalták, hogy otthon tartják a frontot. De nekem is korábban haza kellett érnem besegíteni, és a kórházba is bejártam, így kevesebb idő jutott a munkára. Rákényszerültem, hogy változtassak.

Nem akartam meglévő ügyfeleimet elveszíteni, el akartam végezni mindazt, amit eddig is, mivel most még az orvosi kezelésre is kellett a pénz. Ezért próbáltam megszervezni a munkámat: felírtam, rendszereztem teendőimet, és odafigyeltem, hogy ne legyenek üresjárataim. Régebben bőségesen voltak felesleges kitérők, érdektelen beszélgetések az ügyfelekkel. Mivel feladataimat világosabban átláttam, gyorsabban és hatékonyabban tudtam dolgozni. Nem is gondoltam, hogy ennyit számít...

A feleségem meggyógyult. Én azóta is kitarok a jól átgondolt munkaszervezés mellett. Korábban járok haza, mint régen. Néha arra gondolok, a feleségem nem véletlenül került kórházba.

Mostanában az adminisztrációs munkát hazaviszem a feleségem kérésére. Bár nem jelent neki segítséget, hogy ez idő alatt otthon vagyok, de azt mondja, jó érzés, hogy a lakásban szuszogok. Na de ki érti a nőket!

Vallomás a feleségnek

„Szívembe írtalak és megjelöltelek szeretetem örök pecsétjével.”

(SIMON ANDRÁS)

A vallomásokat lejegyezte: **Karikó Éva**

Ajánlatok nagy és még nagyobb családoknak

Matrix 1.5 CRDi Style: 3.299.000 Ft-ÉRT!

Légkondicionáló,
Elektromos ablakemelő,
Vezető- és utasoldali
légszák

Accent 1.5 CRDi Comfort: 2.999.000 Ft-ÉRT!

Légkondicionáló,
Elektromos ablakemelő,
Vezető- és utasoldali
légszák

Getz 1.5 CRDi Comfort: 2.749.000 Ft-ÉRT!

Légkondicionáló,
Elektromos ablakemelő,
Vezető- és utasoldali
légszák

i30 1.6 CRDi Classic A/C LP: 3.499.000 Ft-ÉRT!
i30cw 1.6 CRDi Classic A/C LP: 3.799.000 Ft-ÉRT!

Légkondicionáló, Elektromos ablakemelő, 6 légszák,
aktív fejtámlák, központi zár,
kormányról vezérelhető CD/MP3/rádió
USB csatlakozóval,
elektromos szervokormány,
vetítőlencsés fényszóró

HYUNDAI www.hyundai.hu

Mindig új utakon™

Üzemanyag-fogyasztás (modelltől, változattól és forgalmi viszonyoktól függően): 4–9,5 l/km, CO₂ kibocsátás (modelltől, változattól és forgalmi viszonyoktól függően): 105–227 g/km. A fotók illusztrációk.

A lendület magával ragad

Folytatjuk Beszélgetések című sorozatunkat, most az érdi egyesület vezetőjét, Kardosné Gyurkó Katalint kérdeztük.

MIKOR ALAKULT AZ EGYESÜLETETEK?

Az alakuló közgyűlésünk 2007 szeptemberében volt. Előtte egy évig a NOE csoportja voltunk. Mint egyesület most vagyunk 1 esztendősek.

MI INDÍTOTT ARRÁ, HOGY NAGYCSALÁDOS SZERVEZETET HOZZ LÉTRE?

Talán azt mondhatjuk, így rendeltetett. Az egyik oka az volt, hogy nem találtunk a városban nagycsaládos egyesületet, csoportot. A másik lényeges esemény akkor történt, amikor megtapasztaltam, milyen hatalmas ajándék az, ha az embernek van három csodálatos gyermeke, van társa, akivel megoszthatja az örömeit, bánatait, és egyáltalán nem kötelező, hogy ez így legyen, ez kegyelem, Isten szeretetének a jele. Valamilyen szolgálattal szerettem volna mindezt viszonzni. A kettőből valahogy adódott, hogy mit kell tennem.

HOGY EMLÉKSZEL VISSZA AZ ALAPÍTÁSRA? NAGYON KÜZDELMESES IDŐSZAK VOLT?

Akkor úgy éreztem, hogy igen. Most 1 év távlatából már nem tűnik annyira zűrösnek. Nagy segítség volt, hogy előtte már működött a csoport, és az elnökségi feladatokat leginkább azok vállalták, akik már a csoport életében is aktívan tevékenykedtek. A NOE Titkárságról Brigitta segített nekünk az alapszabály formába öntésénél. Volt egy maraton közgyűlésünk, ahol bekezdésről bekezdésre fogadtuk el az alapszabályt.

Abban a szerencsés helyzetben voltunk, hogy működési támogatást kaphattunk az önkormányzattól, de azzal a feltétellel, hogy december 15-ig egyesületté válunk, és lesz saját adószámunk, bankszámla számunk. Köztudott, hogy a hivatali munka milyen lassan halad, ezért nagyon izgultunk. Pár nappal a határidő előtt sikerült mindent elintézni.

HÁNYAN ALAKÍTOTTÁK MEG AZ EGYESÜLETET?

31 fő volt jelen az alakuló közgyűlésen.

AZÓTA BŐVÜLT A TAGCSALÁDOK SZÁMA?

Igen, nagyon gyorsan növekedésnek indult a taglétszám, és ez még nem állt meg. Jelenleg 153 tagcsaládunk van. Ez már nekem is sok, ezért körzetvezetők segítenek, ők tartanak személyesebb kapcsolatot a családokkal. Nagyon sok családban már van számítógép, internet, így e-mailen keresztül is viszonylag gyorsan áramlanak az információk.

MI VOLT AZ ELSŐ JELENTŐS PROGRAMOTOK?

Még frissen alakult csoportként a városi Mikulás-ünnepségre hívtak meg bennünket. Ott találkoztam elsőnek személyesen több nagycsaláddal, és először ott kellett pár szóban bemutatni a csoportot és saját magam. Eléggé zavarban voltam...

ÖRZÖL VALAMI KEDVES EMLÉKET, TÖRTÉNETET, ANEKDOTÁT AZ ELMÚLT IDŐSZAKRÓL?

Az a jó, ha csak a kellemes élmények maradnak... Ha így visszagondolok a mozgalmas két évről, nem történetek maradtak meg bennem, hanem érzések: hogy mennyi szeretet, kedves, segítő szándék, jótett, hála övezte a mindennapokat. Persze voltak gyöttrődések is, de azt el kell felejtetni, abból csak tanulni szabad.

MUTASD BE, KÉRLEK, A CSALÁDODAT, ILLETVE MAGAD!

2000-ben kötöttünk házasságot Botonddal, eddig három gyermekünk született: Bendegúz 7, Luca 5, Benedek 3 esztendő múlt. Közgazdász végzettségem van, szállítmányozás területén dolgoztam, jelenleg főállású anya vagyok. A párom a családfenntartó, nekem pedig a napjaimat kitöltik az önkéntes feladatok. Nagyon sokat segít mind a két nagymama. Botond édesanyjával is ugyan olyan jó a kapcsolatom, mint anyukámmal.

A CSALÁDOD HOGY VISELI AZT, HOGY „NOE-ZOL”?

Elég vegyesen. Sok dolog megváltozott. Korábban mindig itthon voltam, mindig elérhető voltam, már szeptember közepén készültek vagy meg is voltak a karácsonyi ajándékok.

Most szükségem van a gyerekek segítségére is, hogy el legyen végezve a házimunka. Már vannak kis barátaik, akikkel a rendezvényeken találkozhatnak, és ennek örülnek. A családi táncszínházunkat mindig nagyon várják, megtalálták a saját közösségüket, és mellette még jó szívvvel, lelkesen segítenek néha adományt is pakolni.

A férjemnek szokatlan volt eleinte, ő nehezebben is barátkozott, de talán lassan ő is „NOE-snak” érzi magát. Ő azt szeretné, ha minden egy kicsit lassabban történe.

MENNYIRE NEHÉZ VAGY KÖNNYŰ MEGTALÁLNI AZ EGYENSÚLYT A CSALÁD ÉS A MUNKA KÖZÖTT?

Ezt most még ösztönösen csinálom. Van egy feladat, amit határidőn belül el kell végezni. Aminél nincs határidő, az nem lesz kész. Változó annak az aránya, hogy ez most a családdhoz vagy a munkához kapcsolódik, de sokszor ez össze is fonódik, hiszen ha megszervezzük az adventi koszorúkészítést, és oda a gyerekekkel megyek, akkor kicsit mind a kettőre időt szánok.

TAVALY ÓTA TAGJA VAGY A NOELNÖKSÉGÉNEK IS. MI AZ, AMI ARRÁ INDÍTOTT, HOGY ELFOGADD A JELÖLÉST?

Arra gondoltam, hogy talán több lehetőségem van elnökségi tagként jót tenni másokkal.

MILYEN SZAKTERÜLETEN DOLGOZOL AZ ELNÖKSÉGEN BELÜL?

Nincs szakterületem. Most a margitszigeti családi napot szervezem, és a demográfiára, illetve az adományszervezésre kellene még több időt szánnom.

MIK A TERVEID A JÖVŐT ILLETŐEN?

Ha azt mondom, hogy nem tudom, akkor sokan elcsodálkoznak. Most bár leterhelten, de jól érzem magam a bőrömben. Szeretnék még gyerekeket. Vannak elképzeléseim az érdis egyesület szervezetfejlesztéséről. Még egy nyelvvizsgára szükségem van a második diplomámhoz, de igazából nem tudom, hogy mi lesz holnap, és utána milyen feladatok találnak rám. Csak annyit tehetek, hogy próbálok ember maradni

MIT ÜZENSZ AZOKNAK, AKIK HELYI SZERVEZET ALAPÍTÁSÁN TÖRIK A FEJÜKET?

Talán azt, hogy leljék örömeiket abban, amit csinálnak, szeretettel tegyék! Aki ilyen lelkülettel dolgozik, észre sem veszi a feladatok súlyát, hihetetlen lendülettel, fáradhatatlanul tudja végezni a munkát, és ez a lendület magával ragadja az egyesület többi tagját is.

*A riportot készítette:
Ifkó M. Judit*

ÉLETÜNK

Rendelés a játszótéren

120-lakásos társasházunk játszótéren minden hétköznap 10.30-12 és 16.30-18 óráig pszichológiai, pedagógiai, életvezetési és egészségügyi rendelés folyik. Vezeti egy egészségügyi szakközepet, majd tanárképzőt végzett, főállású négygyerekes anyuka.

Ez az anyuka mindennap a fenti idő környékén levonul még otthon levő gyermekeivel a játszótérre. Helyet foglal a homokozó melletti padon, és hamarosan körülveszik aktuális páciensei. Beszélgetnek a gyerekek iskolai problémáitól kezdve a nagymama jól bevált vajás kifli receptjéről, a házassági konfliktusok megoldásairól és a köhögés ellen készített gyógyteáról, arról, hogyan lehet leszoktatni a kicsit az éjszakai műsorozásról, és hogyan lehet az anyóست elviselni...

Nem egy házasságot megmentettek már higgadt tanácsai, nem egy kétségbeesett szülőt igazítottak útba átadott tapasztalatai, és nem egy korgó gyomor lett tele a receptjei alapján készült finomságokkal... A legtöbb nehéz helyzetben lévő nő nem megy pszichológushoz, nem szalad orvoshoz, védőnőhöz, de erre a „rendelésre” ők is eljutnak.

Ha valaki kinéz az ablakon, és meglátja ezt az anyukát, mondhatja: „Nem csinál semmit, csak a gyerekeit legelteti, és pletykál.” Én azonban azt mondom: „Dolgozik. Ő most rendel.”

(KÉ)

A fontos ember

Vonaton utaztam. Velem szemben egyszerű öltözetben egy teljesen jelentéktelen külsejű férfi ült. Rövid ideig az újságba meredt, majd hamarosan elaludt. Száját álmában kinyitotta, néha fel-felhorkantott, fejével nagyokat bólintott, még a nyál is kicsordult a száján. Szánalmas volt ilyen állapotban. Kicsit lenéztem, hogy tudja ennyire elhagyni magát. Találgattam magamban, vajon milyen foglalkozása lehet, van-e családja. Így ránézésből nehezen tudtam elképzelni, hogy fontos lehet valahol vagy valakinek.

Merengésemet félbeszakította a vonat fékezése. A férfi ijedten körbenézett, ügyetlenül kapkodva összeszedte holmiját, és leszállt. Kinéztem az ablakon. Egy kedves arcú nő és két gyerek futott felé. Az asszony megcsókolta, átölelte, a gyerekek lázasan magyaráztak neki valamit. Láthattam, hogy ez az imént még tátott szájú, csorgó nyálú, esetlen ember igenis nagyon fontos ember. Nagyon fontos a családjában.

A vonat elindult. Visszaültem. Eszembe jutott az apám. Ő fontos ember volt a világ szemében. Orvos volt. A gyógyításnak szentelte az életét. Csak a betegeivel törődött. Mi, gyer-

rekek alig láttuk. Amikor hazajött, olyan fáradt volt, hogy nekünk nem volt szabad zavarni. Anyám néha panaszkodott, hogy miért nem tudunk mi is úgy élni, mint egy normális család, közösen kirándulni, este együtt vacsorázni, de apám azt válaszolta: „Nem hagyhatom a betegeimet!” Nem vette észre, hogy mi is betegek voltunk, lelkileg. Árvák voltunk, nem volt apánk. Apám kitüntetésekert kapott. Köszönő leveleket. Gratulációkat. A hála, az elismerés sorait. Nem jött el az esküvőmet követő vacsorára, mert előadást tartott. Több-ször szerepelt a tévében, amit én be sem tudtam kapcsolni, ha őt mutatták. Haragudtam mindarra, ami elrabolta tőlünk.

Apám nyolc éve szívinfarktusban meghalt. Nagyra tartom őt. Nagyon kemény, szívós, vasakarátú ember volt. Sok beteg embernek ő jelentette a „reményt”. De...

Én nem tudom, ha elalszom a vonaton, csorog-e a nyálam és bólogatok-e. De egy órával később, amikor Kelenföldön leszálltam, engem is egy kedves arcú asszonyka és öt folyton csivitelő apróság várt.

Lejegyezte: Karikó Éva

„Nemadom fel”

Az elmúlt hetekben több helyen olvastam, hallottam, hogy lesz az Arénában egy rendezvény, ahol fogyatékkal élő fiatalok adnak koncertet több vendégművésszel kiegészülve, s a teljes bevételt felajánlják Böjte Csaba „gyermekének”, akiknek új otthon, kollégiumot álmódott meg Csíksomlyón.

Az már önmagában véve is tiszteletre méltó, felemelő dolog, hogy olyan emberek vállalták fel, hogy másokon segítsenek, akik maguk is segítségre szorulnak.

Felkeltette az érdeklődésemet a kezdeményezés, kíváncsi voltam a házigazda „Nemadom fel” együttesre, és hívogatót Rúza Magdi neve is, akinek nagy rajongója vagyok, és még soha nem lehettem egy légtérben vele. Szívet melengető, ahogy árad a hangja, betölti a teret, a lelket...

Nagy várakozással ültünk be családommal a helyünkre. Az első óra úgy elrepült, hogy az egészen kicsi, négy és hét esztendőes kisebb gyermekeim is nyugodtan ülve, érdeklődve figyelték és hallgatták a műsort. A megnyitón kedves meleg hangú köszöntőt mondott a három köztársasági elnöknek, Sólyom Erzsébet, Mádl Dalma és Göncz Árpádné. A műsorban hallhattuk a „Nemadom fel” együttes saját szerzeményeit, megismerhettük Ricsit, a tehetséges zongoristát, aki nem lát, mégis fantasztikusan zongorázik, Zolit, aki énekelt, és csupa energia, kirobbanó jókedv. Láttuk a „Gördülők”-et, akik kerekesszékekkel mutattak be szép koreográfiát keringők dallamára. Színpadra lépett egy másik táncsoport is, ahol ép táncosok együtt táncoltak sérült társaikkal teljes harmóniában.

Eljött Erdélyből hatvan gyermek, kicsik és nagyobbak, akik népviseletben énekeltek egy Betlehemes karácsonyi népének-csokrot. Muszáj volt közben arra gondolnom, hogy milyen büszke lehetne rájuk anyjuk, apjuk, ha hallhatná őket, és hogy milyen szomorú az, hogy ezek a gyerekek család nélkül nőnek fel. Kicsit azzal az érzéssel hallgattam őket, hogy mindnek anyja vagyok, jó lett volna megsimogatni a fejüket, és bizony nagyon büszke voltam rájuk!

Megindító volt látni, hogy gyakorlatilag megtelt az Aréna. A műsorvezető elmondta, hogy milyen sokan jöttek el a Juventus Rádiótól túl azon, hogy felkarolták a műsor szervezését. Voltak munkaközösségek, iskolai csoportok, sőt, egy egész társasházi lakóközösség is vásárolt jegyet. Ez a felsorolás természetesen a teljesség igénye nélkül jutott most eszembe, hiszen valóban hosszan sorolta a műsorvezető, hogy ki mindenki mozdult meg, és segítette jegyvásárlással a kezdeményezést. Voltak komoly felajánlások is, nagyon jó érzés, hogy megvalósulni látszik az újabb gyerekotthon-kollégium Erdélyben.

Nagy szeretettel és első hívó szóra eljött vendégművészként Presser Gábor, Kiki, Kállay Bori, Molnár Ferenc Caramel, a 4 for Dance, Rúza Magdi, Révész Sándor.

Ha valakit kihagytam a felsorolásból, az csak amiatt lehet, hogy a fiacskám közben elfáradt, nehezebbre esett csendben és egyhelyben üldögelnie. Olyankor a Kisvakond kalandjaiba felejtkeztünk, mert készültem erre az eshetőségre, hogy hosszú lesz a műsor.

Kellő keksz és mesekönyv mennyiséggel felszerelve végül a gyerekeim is kibírták a szünet nélkül 7-től fél 11-ig tartó műsort.

Néhányan a kezdeményező, sérült fiatalok közül beszéltek az életükről, örömeikről, fájdalmaikról, lelki erejükről. Példaértékű, ahogyan viselik sorsukat, a sorsuk adta lehetőséggel élnek, és derűvel, humorral, tenni akarással, nagy-nagy szeretettel teszik a dolgukat! Köszönet érte nekik, a segítőknek, a vendégművészeknek, a közönségnek pedig a velük együtt létrejött szép estéért!

A beszámoló végére hagytam a legnagyobb örömet: láttam és hallottam beszélni Bőjte Csabát. Régi vágyam teljesült! Sok gondolatát olvastam, gyakran csalt könnyet a szemembe, és lenyűgöz, hogy a maga tiszta egyszerűségével nem csak beszél, hanem cselekszik.

Mindent, amit a Teremtőtől kapott, odaad a gyerekeknek, árasztja, ontja magából a szeretetet! A világ legszebb dolgát teszi: másokért él! Anyátlan-apátlan gyerekek nőnek a szárnyai alatt, okosodnak, telítődnek az ő jóságával. Köszönet és tisztelet érte!

Koór Márta

A pénzügyi válságról a nagycsaládosoknak

Nagy valószínűséggel nem a nagycsaládosokból kerülnek ki a milliárdosok. (Ámbár egy-két milliárdosnak van 3-4 gyermeke, esetleg több házasságból.) Mindenesetre, inkább az a jellemző e háztartásokra, hogy nagy beosztással kell a pénzt kezelni, hogy egy hónapon át kitarsson. Joggal gondolhatják a nagycsaládosok a cím láttán: mit érdekel bennünket a nemzetközi válság? Fájjon a feje érte azoknak, akiknek sok befektetni valójuk van vagy legalább is volt. Ezek fázhattak rá a nemzetközi értékpapír-piac lufijának kidurranására. S valóban: akinek nincs mit vesztenie, most nem veszít. Azért majd fog. Ezt szeretném egy kicsit megvilágítani.

A bankok között megrendült a bizalom. Beszűkültek a hitelvonalak. Márpedig sok bank, így például a magyar bankok is jelentős részben külföldi forrásokból hiteleznek. Ha kevesebb a hitelkínálat, emelkednek a kamatok. Ha egy háztartásnak van hitele, azt ez mindenképpen érinti. Ha devizahitelük van, akkor a forint esetleges zuhanása miatt megkülönbözik is. Azokat a külföldi országokat, amelyek a magyar felvevőpiacot jelentik, jobban érinti a válság, mint bennünket itt a Lajtán túl. Az ő vállalataiknak megdráguló hitelek visszafogják a növekedést, s ez a mi kivitelünket is beszűkíti. Kisebb exportnövekedés, esetleg eső árfolyam pedig növekvő inflációt jelent, s végül is tovább növekvő kamatot. Amit az is fokoz, hogy az államháztartás hiányainak fedezéséhez be kell csalogatni a pénzt. Ez a feltörekvő országokra – így a magyar állampapírokra is – magasabb kamatfelárat ró majd. Persze akkor a többi kamat is drágul, hisz a bankbetét vagy állampapír alternatív megtakarítási forrás, s a bankoknak versenyezniük kell érte. Egy szó, mint száz: a közvetett hatások begyűrűznek.

A „kezdő”, esetleg reménybeli nagycsaládosokat pedig a nyugdíjpénztárak befektetési politikája függvényében az is érintheti, hogy az értékpapírok esnek a tőzsdén. Hiszen ők már mindenképpen a tőkefedezeti modellben vesznek részt. Ezt a maga idején mint panaceát reklámozták a hagyományos nyugdíjrendszer hibáinak kiküszöbölésére. És sajnos meg kell állapítsuk, hogy a várakozásokat egyelőre nem váltották be.

Nem is fogják, ha a magyar családmodell még jobban eltolódik az egyke felé, amint ez ma a tendencia. Olyan alacsony a termékenységi ráta – tehát a szülőképes korú nőkre eső gyermeklétszám –, hogy nem lesz majd kinek értékesíteni a nyugdíjalapok befektetéseit. Néhány évtized múlva, ha valóban annyival kisebb lesz a fiatal korosztályok létszáma, ahogy ez most tűnik, *nem lesz kinek eladni az értékpapírokat, ingatlanokat*. Nos, ez inkább a kis-, mint a nagycsaládosok problémája lesz: abban az értelemben, hogy a nagycsaládosok otthona várhatóan nem fog kongani az ürességtől, s ha jó volt a családi légkör, a megcsappant vásárlóerejű, esetleg abszolút összegben is kevés nyugdíjat kiegészíti a családi gondoskodás az utódok részéről. Erre ugyan nem szeretne senki rászorulni, de mégis jobb, mint ha a kis pénzhez nem társulhat a felélteni kívánt tőke, amit – mondjuk – ingatlanértékesítésből szeretett volna megvalósítani az egyedülálló vagy gyermektelen öreg. Hiányoznak majd azok a fiatalok, akiknek erre szükségül lenne, s akik megfizetnék az árát. Persze, lehet, hogy egy drasztikus migráció segíteni fog ezen. Lehet, hogy sokan úgy gondolják: nekik ez is mindegy. Tudjuk azonban, hogy a migránsok, bevándorlók beilleszkedésének is komoly társadalmi költségei vannak.

Ezek csak rideg közgazdasági szempontok. Az életminőség azon finomságairól, amit a fölöslegesség érzetének elkerülése, a tartalmasan eltöltött idős évek jelentenek, nem is beszélve a számos unoka szeretetéről, amit minden idős ember nagy boldogságként él meg, már ne is beszéljünk! Ez ugyanis megfizethetetlen. De van, aki azt hiszi, mindezt megveheti pénzért. Ezeknek üzenem: akkor, ha megtakarított befektetéseiket jól el tudják adni. Ami, mint a mellékelt ábra mutatja, korántsem biztos. Szóval: a nagy család még válság közepette is biztosabb befektetés sok másnál. Ezt pedig nemcsak a nagycsaládosoknak, hanem éppen a kényelmes individualista életfelfogást követő megtakarítóknak kell alaposan megfontolniuk.

Botos Katalin

A szolidaritás ideje

Hát mégiscsak begyűrűzött... mint 73-ban az olajválság... Akkor most mi legyen? Pánikba essünk? Elkecserezzünk? Mi legyen a válaszuk?

Aki kicsit is odafigyelt az elmúlt években a globalizációról szóló írásokra, gyakran találkozhatott azzal a tétellel, hogy a globális kihívásokkal szemben lokálisan – azaz helyben – kell cselekedni, összefogni, megoldásokat keresni. Válság idején különösen megnő ennek a tételnek a jelentősége.

Ha jól meggondoljuk, a magyar népben mindig is volt arra készség, hogy (ha máskor nem is mindig sikerült) a történelem viharaiiban, válsághelyzetekben összefogjon, és szinte automatikusan léptek működésbe azok az erők, amelyek a túlélést a közösség szolidaritása révén biztosítani tudták – talán ezért is vagyunk ma még jelen népként a Kárpát-medencében tragikus történelmünk ellenére.

Manapság azt halljuk szociológusoktól, politikai elemzőktől, hogy úgy tűnik, mintha ez az erő valahol elveszett volna, nem működnek a régi értékek, a társadalom túlságosan az egyéni érdekekre épül, nincs már szolidaritás, mindenki csak a maga pecsenyéjét sütögeti, csak a saját túléléseért hajlandó valamit tenni – akár mások kárára is. Valóban így lenne? Tényleg nincs már összefogás, szolidaritás? Elhiggyük, hogy mindez elveszett?

Nos, én úgy látom, erre a vélekedésre maga a NOE a cáfolat, és közösségeinkben még ott parázsluk a felszín alatt az az erő, amely a válság átvészeléséhez muníciót adhat.

Eljött a szolidaritás ideje...

Idézzük csak fel magunkban, mit is mond a NOE alapszabálya az egyesület egyik céljaként: „egymást ismerő és segítő közösségek szervezése”. Nos, ez a célkitűzés válság idején talán fontosabb, mint bármi más. Amellett, hogy a NOE-nak országos szinten mindent meg kell majd tennie, hogy a pénzügyi-gazdasági válság hatásait a családok felé tompítsák, itt az ideje, hogy helyi szinten is sürgősen átgondoljuk, mit tehetünk családjaink túlélése, gyermekeink létfeltételeinek biztosítása érdekében.

A családokon belül, a családtagok, generációk között meglévő szolidaritást ki kell terjesztenünk közösségeinkre, településünkre. Ne legyen senki a környezetünkben, aki segítség nélkül marad! Nem szabad hagynunk, hogy bárki is eljusson odáig, hogy elkecserezzésében valamilyen végzetes lépésre szánja el magát. Most a gyakorlatban is kiderül, hogy tényleg léteznek-e azok a nagycsaládos értékek, amelyekről olyan sokat beszélünk, éljük-e, amit hangoztatunk 21 éve, képesek vagyunk-e a közösségeinkben meglévő szolidaritást a környezetünk felé is sugározni.

Pár évvel ezelőtt az akkori Szociális Tanács konferenciáján egy néprajzkutató pozitív példaként beszélt a NOE helyi közösségeiről, mint amelyek még őrzik a régi kisközösségi összetartást, képesek életben tartani egy-egy települést, motorjai a helyi közösségi és kulturális életnek, őrzik a hagyományt, az értékeket. Hiszem, hogy ez a kijelentés ma is igaz, és olyan pozitív erő lehetünk, amely elsősorban családjainknak, de emellett a környezetünkben élőknek is olyan példát

tud sugározni, ami másokat is magával vonz, emel, továbbsegít a válságból kivezető úton.

„Az erősek tartoznak hordozni a gyengéket” – ezt a bibliai parancsot most igen komolyan kell vennie mindenkinek, akár hívő, akár nem. Kérdés, hogy mi az „erősek” vagy a „gyengék” közé soroljuk magunkat... Ha a nagycsaládokban tapasztalható értékeket és életerőt vesszük alapul, anyagi nehézségeink mellett is azt mondhatjuk, hogy „az erő velünk van”.

Igen sokan fognak meggyengülni azok közül, akik ma még talán képesek tartani magukat. S köztük is a legkiszolgáltatottabbak a gyermekek. Alapszabályunk róluk is megemlékezik, hiszen első célkitűzésünk tételesen is kimondja: erősíteniünk kell a jövő generációkért érzett felelősséget. Elsősorban saját gyermekeinkért vagyunk felelősek, de tartozunk a népünknek azzal, hogy mások gyermekeivel is törődünk.

Ez mind szép és igaz, de hogyan tehetjük mindezt? *Hogyan működhet a szolidaritás a gyakorlatban?* Biztosan mindenkinek vannak elképzelései erről, és ha komolyan elgondolkodunk, híres magyar (és nagycsaládos) kreativitásunk sok jó ötletet hoz majd a felszínre, amit aztán tettekkel kell váltanunk.

Amit mégis érdemes megemlíteni: *figyeljünk oda egymásra!* Családunk szorosán vett tagjain kívül lehetnek egyedülálló idősek, nagyszülők, nagynénik, nagybácsik, egyéb távoli rokonok, nálunk is nehezebb helyzetben lévő (nem csak NOE-s) családok, gyermekeiket egyedül nevelő szülők, szomszédok, akikre most a szokásosnál is nagyobb figyelmet kell fordítanunk. Lehet, hogy meg kell osztanunk velük a kenyereket, a lakásunk melegét, vagy akár az is elég lehet, ha hetente érdeklődünk, hogy vannak, nincs-e szükségük valamire, meg tudják-e venni a gyógyszert, stb.

Vegyük észre, ha egy gyermek szédeleg az iskolában az éhségtől, vagy már többedik alkalommal lesz beteg, mert nincs fűtésük, nincs elég meleg ruhájuk... Hirtelen rosszak lesznek a jó tanuló jegyei, mert kikapcsolták az áramot, így nem tudnak a gyerekek tanulni... A szomszéd nénit már egy hete nem láttuk az udvaron söprögetni, vajon mi lehet vele...?

Ne hagyjuk, hogy ilyenek elharapóddzanak, lépünk közbe, biztosítsunk közösségi megoldást, szervezzünk közösségi tanulási lehetőséget fűtött helyiségben, hívjuk át a szomszéd idős bácsit egy meleg teára, stb. Legyen szemünk a „szemérmes kódisokra”, akik bajban vannak, de nem mernek kérni, vagy szégyellik a problémáikat! Igyekezzünk tapintatosan körüljárni, mi a helyzet, és még ennél is tapintatosabban segíteni! Ha kell, mi magunk keressük meg az önkormányzatot, a családsegítőt, a gyermekjóléti szolgálatot, az egyházakat, a vállalkozókat, a segítőkész magánembereket, az orvost! Adjunk információt a támogatási lehetőségekről, kérdezzünk rá, tud-e az érintett arról, hogy milyen segítséget kérhet és kitől. Esetleg el is kell mennünk vele a meg-

felelő helyre. Működtessünk „szívesség bankot”, így pénz bevonása nélkül is megoldhatunk sok mindent.

Mindezzel plusz terheket kell vállalnunk, de nem szabad sajnálnunk az erre fordított időt és energiát, esetleges természetbeni segítséget. „Oszd meg és uralkodj!” – egy kicsit másképpen... Oszd meg az idődet, a javaidat, az információdat, az együttérzésedet, és uralkodj a nehézségeken, a válságon, az elkeseredésen! Győzd le a rosszat jóval!

PUSZTA SÁNDOR: *Bennünk fénylő csillag* c. versének sorai-
val biztatlak titeket:

*„induljunk szívünk dzsungelében
az embert megkeresni*

*a jóságot még ma
el kéne kezdeni”*

kdzs

Jövönk a tét

Ezzel a címmel rendezett konferenciát a Mezőföld Népfőiskolai Társaság 2008. szeptember 5-6-án, melyen a NOE képviselőiben vettem részt. A közös gondolkodást fenntarthatóságról és fejlődésről jeles biológus, közgazdász, építész, agrármérnök és író előadók gondolatébresztő előadásai segítették és irányították.

Az alapelveket az ökológia és a rendszerelmélet segítségével fogalmazzuk meg. Régóta világossá vált már, hogy a jelenlegi életformánk fenntarthatatlan, egyszerűen azért, mert a forrásaink kimeríthetőek, megújulási képességüket pedig korlátozzuk. Döntéshozóink még mindig a hagyományos gazdaság növekedésében és a technika csodáiban bíznak, holott már tudjuk, hogy ha az emberiség a jelenlegi nyugateurópai és amerikai életformát akarja fölvenni, hat „Földre” lenne szükségünk.

Gazdaságunkat az ökoszociális piacgazdaság elvei szerint kell átformálnunk, amely biztosítja a kisebb tájegységek önállóságát és együttműködését, a többfunkciós mezőgazdaságot, ami a használt területen megőrzi és gyarapítja a természeti erőforrásokat, és amely az ipari termelést és a hulladékkezelést is beilleszti a Nap energiája által fenntartott anyagciklus-sorozatokba. Hamis az a felfogás, hogy az átállás kizárólag csak áldozatok és lemondás árán érhető el. Sokkal fontosabb, hogy a jó lét a korlátok és kényszerpályák feloldásával érhető el. Vagyis ne mérgező levegőt kelljen belélegeznem, ihassak tiszta vizet, járhaszak szép tájakon, vegyszermentes ételeket ehessenek, örömmel végezhessem a munkámat. Ez az ökológiai felszabadítás útja, amelynek meg-

szerezésében elengedhetetlen a tudás arról, hogy a természet bármilyen szintű károsításával a magunk lehetőségeit korlátozzuk és életminőségünket ronszoljuk, hogy az élővilág sokféleségének léte és megőrzése biztosítja életterünk és lehetőségeink stabilitását, rugalmasságát és hatékonyságát. Hogy a földi éghajlat gyors változásáért felelősek vagyunk, de van módunk ellene tenni. Hogy hamis azok optimizmusa, akik a nehézségek megoldását kizárólag a technika fejlődésében látják. Nagyon fontos, hogy erőforrásainkkal mi magunk rendelkezünk, és ne szolgáltatassuk ki azokat idegen érdekeknek. Valójában az ember a legfőbb érték, nem a gazdaság!

A megoldási lehetőségek előttünk vannak. Önálló jövőképet kell kialakítanunk családban, közösségben, társadalomban. Az igazat kell mondanunk, mert nincs időnk állandóan javígtatnunk. Hajlandónak kell lennünk tanulni. El kell vágnunk a hamis kötelékeket (ne a reklámoktól várjuk szabadságunkat és boldogságunkat), hogy bátran tudjunk dönteni az okosság, mértékletesség, igazságosság és lelki erő gyakorlása mellett.

A Kishantosi Vidékfejlesztési Központ biztató példát ad. 452 hektáros ökológiai mintagazdaságában 16 éve folyik szántóföldi növénytermesztés vegyszerek és műtrágyák nélkül. Rendszeres és szervezett oktatással segítik a gazdálkodókat, fogadnak tanuló és felnőtt csoportokat, népfőiskolai programjaikkal fiatalok hazai és külföldi tanulmányait segítik.

Cser Balázs, *biológus*

Renault Espace 2.2i Alizé 7 személyes egyterű autó eladó. 1995-ös, sötétzöld metál, nagyon szép állapotú, (nagy) családi autónak használt, tágas, kényelmes, könnyen variálható utastérrel, sok extrával (klíma, tetőcsomagtartó, téli gumi garnitúra, stb.) nagycsaládos tulajdonostól, 1 050 000 Ft-ért.
☎ **06-30-381-1548 (flottás)**

Fuvarvállalás! Titkárságon leinformálható NOE-tag, 14 köbméteres kistehergépkocsival, Budapestről.
☎ **70/316-1533; 395-1217**
Sziráki Imre

Egyedi méretű bútorok, illetve faablakok gyártását vállalom Budapest, Pest megye és Heves megye területén. Érdeklődni és helyszíni felméréshez időpont egyeztetést Szécsi Tamásnál lehet kérni.
☎ **20/823-4644**
E-mail: szecsi.tamas@t-online.hu

Homok, sóder, murva, beton, termőföld szállítását 5 tonnáig vállalom Budapesten, NOE-tagoknak 5% kedvezménnyel!
☎ **20/956-5720 Kovács Árpád**
e-mail: teherfuvarozas@uw.hu
web: <http://teherfuvarozas.uw.hu>

Sokgyermekes nagycsalád és több generáció jó elhelyezésére is alkalmas otthonunkra **keresünk vevőt.**

Csolnokon, Bp-től 35 km-re, eladó 200 nm-es, földszintes családi ház 1100 nm-es telken. 5 szoba + szuterén, magasföldszint, 45 nm-es mélypinca, fedett kapualj. Munkalehetőségek helyben és 10 km-es körzetben.

Irányár: 10,5 millió Ft. NOE tagoknak jelentős alku lehetőségével.
☎ **85/360-879, 20/493-1612**

Dacia Logan MCV

7 személyes változatban, klímával
NOE tagok részére
akár 14% kedvezménnyel!

3ÉV
VAGY 100 000 KM
GARANCIA

DACIA
GROUPE REVAULT

www.dacia.hu | Think big, pay little

Az ajánlat 2008. 11. 01. és 2008. 12. 31. között, vagy a készlet erejéig érvényes. Fogyasztás l/100 km: vegyes: 4,7-7,3; városi: 5,8-10,0; országúti: 4,1-5,9; CO₂-kibocsátás g/km: 125-175. Részletekről és feltételekről érdeklődjön márkakereskedéseinkben!

Rejtvény kisebbeknek

Az őszi sok-sok finom gyümölcssel és zöldséggel örvendeztet meg minket. Találjátok meg a „félbevágott” termények másik felét!

Írd ide a megfelelő párokat:

..... –

..... –

..... –

F

6

D

1

G

3

5

2

A

E

4

C

7

B

A 203. számú NOE Levelekben megjelent rejtvényre sok helyes megfejtés érkezett. A beküldők közül **Weisz Hajnalkát** (Somogyeggyes) sorsoltuk ki, nyereményét postán juttatjuk el hozzá. Gratulálunk!

A mostani rejtvény megfejtésének beküldési határideje: **2008. december 30.**

Rejtvény nagyobbaknak

Novemberben ünnepeljük a halottak napját. Biztosan Ti is kilátogattatok szüleitekkel a temetőbe, felkerestétek az elhunyt családtagok sírjait.

Rejtvényünkben elhunyt nagyjainkra emlékezzünk.

Mikor és hol haltak meg nagyjaink? Keresd meg az összetartozó nevet, évszámot, helyszínt!

Rákóczi Ferenc	1838	Budapest
Csokonai Vitéz Mihály	1868	Szatmárcseke
Kölcsey Ferenc	1849	Budapest
Liszt Ferenc	1735	Rodostó
Tompa Mihály	1805	Pest
Batthyány Lajos	1876	Budapest
Deák Ferenc	1958	Debrecen
Nagy Imre (politikus)	1886	Hanva
Weöres Sándor	2003	Budapest
Janikovszky Éva	1989	Bayreuth

A reneszánsz éve

2008 a reneszánsz éve. Ennek jegyében szervezi a Kőbányai Szent László Egyesület az idei NOE-s karácsonyt. Foglalkozunk most össze röviden egy-két tudnivalót a reneszánszról!

A reneszánsz (renaissance) francia szó, újjászületést jelent, amint az olasz rinascita is – ez utóbbi volt ugyanis a szó tartalmának első megnevezése. Olyan kulturális áramlatot jelölnek vele, amely nagyjából a XIV-tól a XVII. századig tartott, hidat alkotva a középkor és az újkor között. Európa szellemi életére gyakorolt mély hatása kiterjedt az irodalomra és más művészetekre, a filozófiára, a politikára, a tanulásra, a tudományra, a vallásra.

Általánosan elfogadott nézet szerint a reneszánsz Firenzében kezdődött a XIV.sz. elején, aztán előbb Olaszországban, majd egész Európában elterjedt. Hogy miért éppen akkor és miért éppen ott alakult ki és fejlődött, arról számos elmélet van. Szerepe lehetett benne a korabeli Firenze társadalmi helyzetének, politikai struktúrájának, az akkori legerősebb firenzei családnak, a művészetpártoló Medicieknek, de a XIV. században pusztító pestisjárványnak, valamint az ókori görög és a középkori arab tudósok és filozófusok írásai terjedésének is.

Az **újjászületés** név azt takarja, hogy a reneszánsz gondolkodók ókori, elsősorban latin és ógörög nyelvű írásokhoz nyúltak vissza. Ezek nyomán a világról lévő tudásukat akarták tökéletesíteni, és ez egészen más szellemiség, mint a középkori kereszténység által hangsúlyozott transzcendentális lelkiség. Arról szó sincs, hogy a reneszánsz elvetette volna a kereszténységet; éppen ellenkezőleg, a reneszánsz művészet sok kiemelkedő alkotása a kereszténységhez kapcsolódik, az Egyház patronálásának is köszönhető létrejöttük. Más szemlélettel fordultak azonban a vallás felé, mint a középkor embere, és ez a kulturális élet sok területén is megnyilvánult.

A reneszánsz egyik fő alkotóeleme a **humanizmus** volt. A köznéveléssel ellentétben ez nem annyira filozófia, mint a vizsgálódás módszere. A középkori skolasztikus iskola a szerzők közti ellentmondások feloldását állította a középpontba. A humanisták ezzel szemben eredetiben tanulmányozták ókori szövegeket, azokat érvek és gyakorlati tapasztalatok fényében értékelték; hangsúlyozták az emberi ész egyedülálló és rendkívüli képességét. A humanista nevelés középpontjában a költészet, a nyelvtan, az etika és a retorika tanulmányozása állt. A humanizmus tükröződött a kor politikai filozófiájában is: Macchiavelli és Morus Tamás görög és római gondolkodók eszméi nyomán bírálták koruk kormányzatait. A humanizmus széles körű terjedéséhez a XV. század közepén nagyban hozzájárult Gutenberg találmánya, a könyvnyomtatás. A század végéig számos nyomda alakult az itáliai városokban, Németországban, Franciaországban és Angliában, vagy Mátyás alatt Magyarországon is – Hess András budai nyomdájáé. A nyomtatással párhuzamosan, részben a reformáció hatására (hogy minél többen olvashassák a Bibliát) egyre inkább terjedt a nemzeti nyelvek írásbelisége.

A reneszánsz legismertebb oldala a **művészete**. Ennek egyik legjellemzőbb vonása a **festészetben** a lineáris perspektíva megjelenése. A reneszánsz egyik előfutáráról, a festő Giottóról tartják, hogy ő tekintette először a festményt a térbe nyíló ablakként, a perspektíva mint művészi eszköz azonban először az építész Brunelleschi írásaiiban jelent meg. Reálisan ábrázolták a térhatást, kiterjedést; világosan elkülönítik az elő-, közép- és háttérrel a tagolt térábrázolásnál. Mindez azonban a valósághű ábrázolásra való törekvésnek csak az egyik eszköze. Ezt szolgálta a természetes fényhatások, a fény és árnyék megjelenítése is, valamint az emberi test természetű ábrázolása céljából az anatómia tanulmányozása (Leonardo da Vinci). A belső élmények az arcon és a testtartásban is tükröződnek. A művészek be akarták mutatni a természet szépségét, az általános emberi szépség megjelenítésével társult a részletkeg ható megfigyelés, a táj és ember összhangja. Foglalkoztak a művészet elméletével, az esztétikával is. Gazdag festészeti iskola alakult ki Németalföldön is. Itt kezdtek olajfestéket és vásznat használni, de a festészet stílusában és tárgyában is hoztak változást: innen ered a részletek naturalista megjelenítése, valamint a mindennapi életből vett témák ábrázolása (id. Pieter Brueghel). A késő reneszánsz festészet egyik csúcspontja a Görögországból indult (innen a neve), majd Olaszországban tanult El Greco Spanyolországban kiteljesedett művészete.

A reneszánsz **szobrászatban** a festészethez hasonlóan az emberi test megjelenítése „a maga természetességében” történik, és a művészi fantáziát tudós alaposág segíti (aránytank, anatómia). Együtt jelenik meg a szépség és öntudat, az egyéni jellemábrázolás, a távlati törvények, a lovas szobron pedig a ló és lovas egységes mozgása. A szobor mint művészeti alkotás a maga mivoltában egyre önállóbb lett, egyre határozottabban vált ki az épületplasztikából, és a domborműnek is egyre tisztábban bontakoztak ki az új stílus követelte kompozicionális sajátosságai. A szobrászat és a festészet már nem alárendelt, hanem az építészettel egyenrangú szerepet játszott.

A reneszánsz **építészet** megjelenése Brunelleschi nevéhez fűződik, aki munkásságát ókori római épületeknek, az I. századi író, Vitruvius írásának tanulmányozására, valamint matematikára alapozta. Ő alakította ki a reneszánsz építészet ókori mintákra visszanyúló stílusát, köztük a római oszlopok használatát. Mérnöki tudásáról leginkább a firenzei székesegyház kupolája tanúskodik. A reneszánsz legkiemelkedőbb alkotása az újjáépített római Szent Péter Bazilika, amely számos kitűnő művész, köztük Michelangelo munkájával keletkezett. A gótika függőleges tagolásával ellentétben a reneszánsz építészetet a vízszintes irány hangsúlyozása jellemzi, a nyugodt egyensúly, egyszerű szépség; a vonalak és tömegek harmóniájának kutatása; a tiszta felépítés, szimmetria. A világi építészet fölnőtt az egyházihoz. Paloták, kastélyok, polgári bérházak, villák, városházak, egyetemek, könyvtárak, színházak, kórházak, terek, valamint továbbra is templomok és kolostorok adtak feladatot az építészetnek.

A reneszánsz **zene** nem Olaszországból terjedt északra, hanem északról délre. A XV. században Burgundiában alakult ki. Németalföldi zenészek vitték a polifóniát Olaszországba – a gregorián IX. századi elterjedése után ez lett az első, valóban nemzetközi zenei stílus. A németalföldi polifónia csúcspontját azonban már olasz művész, a római Palestrina munkássága jelenti. A XV. század végén azután a velencei iskola újabb stílust hozott, a többkórusú éneklést, amely hamarosan Németországba is eljutott.

Az **irodadalomban** is volt a reneszánsznak két előfutára, Dante és Petrarca. A reneszánsz irodalom azonban északon, Angliában jutott el a csúcsára Shakespeare drámáival.

A **tudomány** fejlődésében nagy változást, egyesek szerint éppenséggel forradalmat hozott a reneszánsz. Ezt nem annyira valamely nagy felfedezés fémjelzi, hanem a tudományos módszer kialakulása, amely az arisztotelészi szemlélet helyett a gyakorlati tapasztalatra (kísérletekre) és matematikai megfontolásokra alapoz, egyfajta mechanikus filozófiára is építve. Az új módszer nagy eredményeket hozott a csillagászatban, a fizikában, a biológiában. Ennek a szemléletnek kiemelkedő képviselői voltak Kopernikusz és Galilei, egyik legjelentősebb műve Vesalius anatómiakönyve.

A reneszánsz földrajzi terjedése során előbb indult el északkelet, mint északnyugat felé. Olaszország határain kívül először **Magyarországon** jelent meg, majd valamivel később Lengyelországban, és később Oroszországba is elért. Hunyadi Mátyás és a nápolyi Beatrix esküvője után Mátyás udvara a reneszánsz egyik legjelentősebb központja lett, Európa egyik leggazdagabb könyvtárával. A török hódoltság azonban mindennek véget vetett. A reneszánsz Magyarországon fennmaradt alkotásai közül a legjelentősebb a Bakócz-kápolna, valamint M.S. mester táblaképei.

A reneszánsz a szellemi élet számos területén és a társadalomban is hozott jelentős változásokat. Mégis a művészeti oldala a legismertebb, valamint néhány sokoldalú, a tudomány és a művészet számos ágát művelő polihisztor személyisége, mint pl. Leonardo da Vinci vagy Michelangelo, akiket „a reneszánsz ember” névvel is illetnek.

Forrás:

<http://en.wikipedia.org>
<http://enciklopedia.fazekas.hu>

Örömhír

Az egész nagy család öröme **megszületett** Török Iván és Kati 10. unokája, Dénes és Orsi második gyermeke, **Török Matyi** (beregszászi lakos), és 11. unokája, Helmut és Móni második gyermeke, **Koenig Fülöp**.

Török Iván

Örömmel tudatjuk, hogy a Tiszavasvári Egyesületben gyarapodott a négygyerekes családok száma: Bodnár Istvánnak és Pere Ildikónak **megszületett kisfiuk, Pistike**, Ildikó, Tímea és Nikoletta nagy öröme. Jó egészséget és sok boldogságot kíván nekik az egyesület minden tagja.

Tóthné Nácsa Irén

Az „ADD A KEZED” Püspökladányi Nagycsaládos Egyesület hírül adja: ebben a hónapban 3 baba született:

1. **Rafael Zoltán Bence** 2008.11.10. 3,35 kg, 56 cm. Rafael Zoltán és Bimbó Noémi második generációs nagycsaládos pár első babája.
2. **Császár Viktor Dominik** 2008. 11. 06. 2,80 kg, 49 cm. Szűcs Enikő és Császár Károly 6. gyermeke.
3. **Sanyó Kornélia** 2008. 11. 03. 2,90 kg, 53 cm. Sanyóné Tóth Judit és Sanyó Zoltán 3. gyermeke.

A Nagycsaládosok Hernádi Egyesülete örömmel adja hírül, hogy Harmatiné Gazsik Éva és Harmati István immár rendes tagunk. Szabina Éva és Kinga Mária után 2008.07.28-án 3860 g súllyal világra jött Janka Anna.

A Kollár család kicsi lánya, Emília Sára 2008. 11. 12-én született 3500 grammal és 52 cm-rel. Nagyönként várták nővérei: Enikő, Emese és Emőke. Gratulálunk a szülőknél: Ibolyának és Istvánnak. Isten hozta köztünk a két csöppséget! Egészséget, sok boldogságot kívánunk nekik!

Füst Kati, Nagycsaládosok Hernádi Egyesülete

A Ruzsai Nagycsaládos Egyesületből örömmel tudatjuk, hogy 2008. szeptember 4-én **megszületett** a Tanács család negyedik gyermeke: **Márk**. Apa, anya és a tesók, Patrik, Sára és Rebeka nagyon várták.

Szalai Kati

Boldogan adom hírül kedves Tagtársaimnak, hogy Istennek hála november 17-én egészségesen **megszületett** 9. dédunokám, **Dániel Patrik**, aki a 40. egyenes leszármazottunk.

Ladányi Gedeonné Saáry Éva,
8 gyermekes, 23 unokás, 9 dédunokás tag

Tagkártya kedvezmény

Kedves Tagtársaink!

Az elmúlt években az év végéhez közeledve a NOE Levelek mellékleteként eljuttattuk hozzátok a NOE tagkártyára aktuálisan kedvezményt adó szolgáltatók listáját.

Ebben az évben a költségek csökkentése miatt nem nyomtatunk papír alapú listát. Kérjük, a kedvezmények ügyében tájékozódjatok a honlap rendszeresen frissülő Kedvezmények rovatában (www.noe.hu)

Latorcai Krisztina

GENERALI-PROVIDENCIA Biztosító
(1136 Budapest, Hegedűs Gyula u. 6.
☎ 329-2625)

www.general.hu/viptarifa

NOE tagok 2008. december 31-ig kedvező feltételekkel, 15%-os engedménnyel köthetnek on-line gépjármű kötelező felelősség biztosítást. A kötés feltétele, hogy a korábbi szerződés november 30-ig felmondásra kerüljön. Részletek a www.noe.hu honlapon található.

Tóvirág Vendégház
(8782. Zalacsány, Tóvirág út 47-49.
☎ 30/473-6033)

www.tovirag.info

NOE tagok 10% engedményt kapnak a szolgáltatások árából.

Püski Kiadó Kft. (1013 Budapest, Krisztina körút 26. ☎ 214-3905)

www.puskikiado.hu

A termékek árából 10% kedvezményt biztosítanak NOE tagkártya felmutatására.

GpE-Klímatechnika
(1114 Budapest, Kanizsai u. 49.
☎ 769-0435)

www.gpeklima.hu

A termékek és szolgáltatások árából 15% kedvezményt biztosítanak NOE tagkártya felmutatására.

**BÉTEX (1134 Budapest, Lehel u. 8.
☎ 433-2176)**

www.betex.hu

NOE tagok 15% kedvezménnyel vásárolhatnak a termékekből.

Akciónak nem vonatkozik, a kedvezmények nem vonható össze.

ÖkoTech-Home Kft.
(2500 Esztergom,
Döbökút dűlő 10282/5 hrsz.
☎ 70/776-5648)

www.emeszto.hu

A biológiai szennyvíztisztító berendezések árából 30.000 Ft kedvezményt biztosítanak NOE tagoknak.

Látszerész üzletem új szolgáltatásokkal bővült:

- régi kereteket ultrahangos tisztítóval újjá tudom varázsolni! Ha kértek lencsecserét is, akkor DÍJMENTES, ha csak tisztítás, akkor 500 Ft/szemüveg
- gondoltam a fémallergiásokra is: a fémkeretre nem látható védőréteget rakok, így nem ér a bőrhöz a fém. Így 10ezreket lehet megspórolni (a titánium keret igen drága mulatság), s a régi keretet sem kell kidobni!
- rés akinek nincs ötlete karácsonyra: 2000 Ft-os ajándékutalvány kapható az üzletben, mely bármire levásárolható!

**SZERETETTEL VÁROK MINDENKIT!
A NAGYCSALÁDOS KEDVEZMÉNY
TOVÁBBRA IS FENNÁLL!**

Faragó Eszter
☎ 06-28/472-240
Kistarcsa, KÓRHÁZ

Nyitva:
hétfő-csütörtök: 08.30-16.00
péntek: 08.30-15.00

MÉDIATÁMOGATÓK

Több gyerek, több ülés és még több lóerő!

Mindig új utakon™

H-1 Tour NOE családbarát kedvezménnyel
5 999 000 Ft-ÉRT*!

Kategóriájában egyedülálló alapszereléssel:

- Dinamikus, 136 LE teljesítményű 2.5 CRDi diesel motor
- Elöl és hátul külön szabályozható légkondicionáló
- Kényelmes utazás 8 személy részére, 851 literes csomagterrel
- ESP - Elektronikus menetstabilizáló rendszer
- Tolóajtó mindkét oldalon az alapszerelés részeként

További családbarát ajánlatainkat keressék az újságban!

 HYUNDAI

www.hyundai.hu

*A kép NEM illusztráció. Kizárólag a NOE regisztrált tagja számára. A fent megjelölt ár a 2.5 CRDi H-1-Tour Classic LP modelle értendő. Az ajánlat 2008. szeptember 15-től visszavonásig vagy a készlet erejéig érvényes. Üzemanyag-fogyasztás (változattól és forgalmi viszonyoktól függően): 7,1–10,9 l/100 km, károsanyag-kibocsátás (változattól és forgalmi viszonyoktól függően): CO₂ 188–288 g/km.